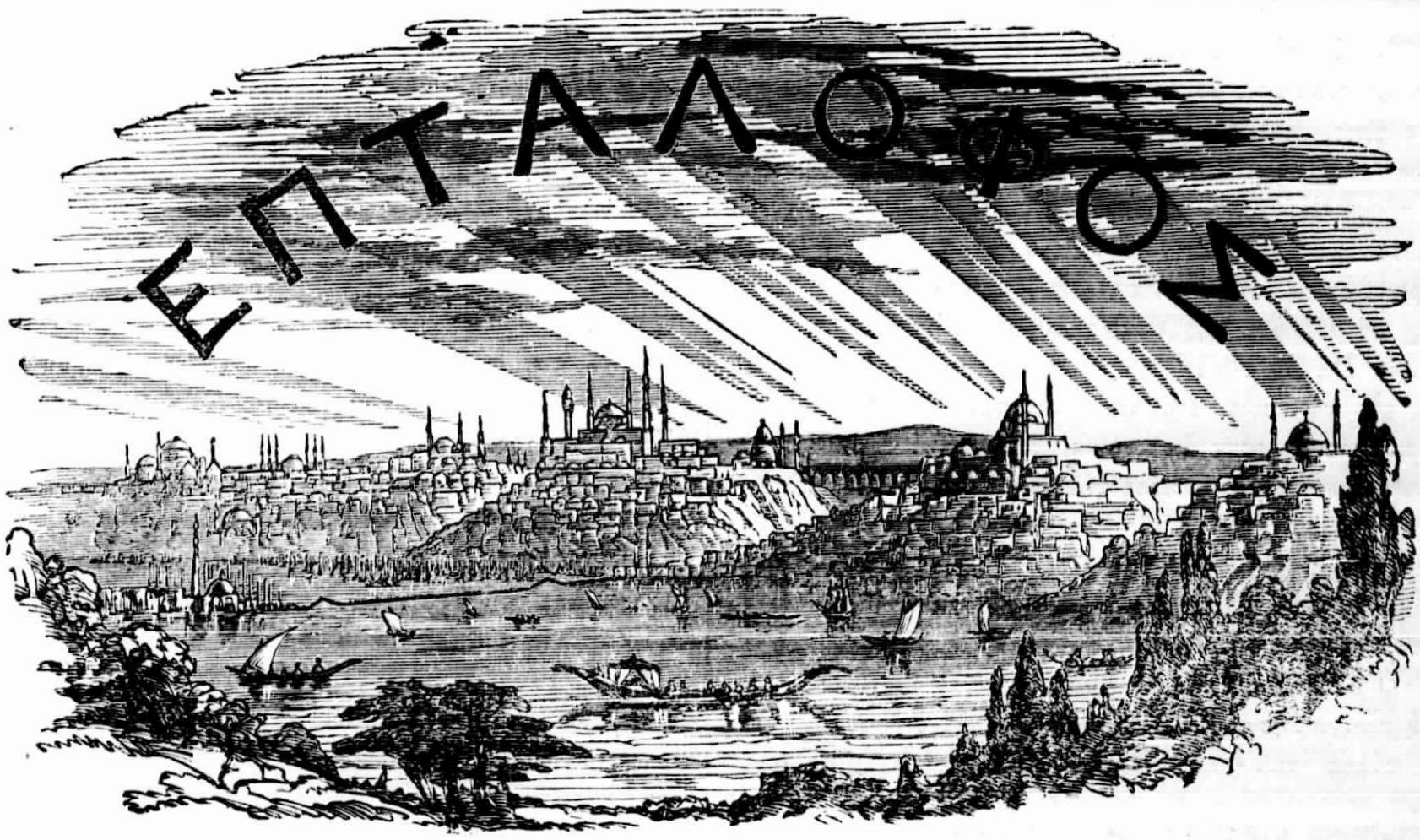

30 ΙΟΥΛΙΟΥ 1864. ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 48.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΟΥΚΟΣ ΤΗΣ ΓΙΖΗΣ.

ΕΠΛΗΣΙΑΖΕΝ ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων, καὶ πᾶς τις ἐνησχολεῖτο εἰς τὰ θρησκευτικά του καθήκοντα. Τὴν 21 Δεκεμβρίου, Κυριακὴν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ὁ Δοὺξ συνώδευσε τὸν βασιλέα Ἑρρῖκον Γ' εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ φρουρίου, καὶ ἦτο ἐνησχολημένος εἰς ἀνάγνωσιν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἱεροτελεστίας. Ὁ βασιλεὺς, ὅστις εἶχε παρατηρήσει τοῦτο, εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐξερχόμενος: «Κύριε Δοὺξ, εἶσθε πολὺ εὐλαβὴς σήμερον!» ἀλλ' ὁ Δοὺξ τῷ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἀνεγίνωσκε λίβελλόν τινα τῶν Οὐγενότων, σατυρίζοντα τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον παρεκίνει καὶ αὐτὸν νὰ ἀναγνώσῃ.

Ἐκεῖθεν ἠκολούθησε τὸν βασιλέα εἰς τὸν κῆπον, ὅπου καὶ ἐδήλωσεν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπόν του· ὅτι δηλαδὴ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἐκτιμῶνται ἀρκούντως αἱ ὑπηρεσίαι του, τὸν παρακαλεῖ νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησίν του ἀπὸ παντὸς ὑπουργήματος, καὶ νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀποσυρθῇ καὶ νὰ ἡσυχάσῃ πλέον. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἀπεσύρετο διὰ νὰ ἀναζωπυρήσῃ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.

Ὁ βασιλεὺς τὸν παρεκάλεσε νὰ σκεφθῇ καλῶς πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ, καὶ προσεφέρθη εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς μεγαλητέρας εὐγενείας· ἀλλ' ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν του δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ δηλώσῃ τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὴν ἀγανάκτησίν του, ῥίπτων ἀποτόμως τὸ σκιάδιόν του ἐπί τινος ἀνακλιντηρίου. Ὁ Γίζης ἔμαθε τοῦτο μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, τὸ δὲ ἑσπέρας συνεκροτεῖτο συμβούλιον περὶ τοῦ πρακτέου.

. . . . . .

Ἀνέτειλεν ἡ 23 Δεκεμβρίου. Ὁ καιρὸς ἦτο ἀθλιέστατος· ὁ οὐρανὸς ἦτο κεκαλυμμένος ἀπὸ πυκνὰ νέφη, καὶ ἔβρεχεν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Ἤδη ἐπλησίαζον νὰ σημάνωσιν αἱ ὀκτὼ ὧραι, ὅτε ἔκρουον τὴν θύραν τοῦ θαλάμου τοῦ Δουκὸς τῆς Γίζης διὰ νὰ τὸν ἐξυπνίσωσιν. Ἐνεδύθη πάραυτα κομψότατόν τι νέον ἱμάτιον ἐκ φαιοχρόου μεταξωτοῦ, καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸ συμβούλιον, κρατῶν τὸν μανδύαν ὑπὸ τὸν βραχίονά του. Εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἐπὶ τῶν κλιμάκων, εἰς τὰς στοὰς καὶ πανταχοῦ ἀπήντησεν ἴλας στρατιωτῶν, ὑπὸ τῆς παρουσίας τῶν ὁποίων μικρὸν ἐξεπλάγη, ὡς εἰδοποιηθεὶς τὴν προτεραίαν παρὰ τοῦ λοχαγοῦ των Λαρσὰν ὅτι οἱ πτωχοὶ οὗτοι ἔμελλον νὰ τὸν παρακαλέσωσιν ὅπως ὑποστηρίξῃ παρὰ τῷ Συμβουλίῳ μίαν ἀναφοράν των, δι' ἧς ἐζήτοῦντο τὴν πληρωμὴν τῶν καθυστερούντων μισθῶν των. Ὁ Λαρσὰν, ὅστις ἔπασχε καὶ ἦτο παραδόξως ἰσχνὸς, ἐκτελῶν μᾶλλον τὸ πρόσωπόν του ὡς ἐπαίτης ἢ ὡς στρατιωτικὸς, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν μὲ φωνὴν διακεκομμένην: «Ὑψηλότατε, οἱ πτωχοὶ οὗτοι στρατιῶται θὰ ἀναγκασθῶσιν, εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν, νὰ πωλήσωσι τοὺς ἵππους των· λυπηθῆτέ τους, Ὑψηλότατε, διότι κατεσράφησαν πλέον!» Ὅλοι δὲ ἠκολούθουν κατόπιν του, τοὺς πίλους ἀνὰ χεῖρας κρατοῦντες.

Ὁ Δοὺξ ὑπεσχέθη μετὰ τῆς μεγαλητέρας εὐγενείας νὰ συντελέσῃ τὸ ἐπ' αὐτῷ, καὶ διῆλθε· πλὴν ἅμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Συμβουλίου, ἐκλείσθη ἡ θύρα καὶ ἤλλαξε πάραυτα ἡ σκηνὴ ὄπισθέν του. Οἱ στρατιῶται ἐδίωξαν πανταχόθεν τοὺς ὑπηρέτας καὶ τοὺς ἀκολούθους καὶ ἐνεκατεστάθησαν πανταχοῦ, ὁ δὲ Κριλλὼν ἔκλεισε πάραυτα τὸ φρούριον. Ὁ μυστικοσύμβουλος τοῦ Δουκὸς Περικάρδος ἔσχε τὴν ἑτοιμόνοιαν νὰ τῷ πέμψῃ μανδήλιον, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ γραμμάτιον περιέχον τὰ ἑξῆς: « Σώθητι, ἢ ἐχάθης!» πλὴν οὐδὲν περιῆλθεν εἰς χεῖράς του, οὔτε τὸ μανδήλιον οὔτε τὸ γραμμάτιον.

Ὁ Γίζης, ἅμα εἰσελθὼν καὶ καθήσας, ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνέγνω τὰς περὶ αὐτὸν φυσιογνωμίας καὶ ἐταράχθη ὀλί-

γον. Εἶδεν ἑαυτὸν μεμονωμένον, διὸ καὶ ἐννόησεν ἀμέσως ὅτι εὑρίσκετο εἰς ἀρκετὰ κρίσιμον θέσιν. «Αἰσθάνομαι ψῦχος!» εἶπε, καὶ τὰ λεγόμενα ἐπεβεβαίου ἐνδυθεὶς τὸ μεταξωτὸν φόρεμά του. Εἶτα δὲ ἐπρόσθεσεν: «Αἰσθάνομαι πόνον εἰς τὴν καρδίαν!... Κύριε Μορφονταϊνε, μὲ κάμετε τὴν χάριν νὰ διατάξητε ἕνα θαλαμηπόλον νὰ μὲ φέρῃ τραγήματά τινα ἀπὸ τὴν σκευοθήκην τοῦ βασιλέως; μερικὰς σταφυλὰς τῆς Δαμασκοῦ, ἢ ὀλίγην ῥοδοζάχαριν;» Μετ' ὀλίγον τῷ ἔφερον ὀλίγα δαμάσκηνα τῆς Βριγνόλης, εἰς τὰ ὁποῖα ἐνόησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ.

Δάκρυ ἔῤῥευσε τότε ἀπὸ τοῦ κανθοῦ τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ του· ἀποταθεὶς δὲ πρὸς τὸν θησαυροφύλακα τοῦ δημοσίου ταμείου ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, εἶπε: «Κύριε Χότμαν, εὐαρεστηθῆτε, παρακαλῶ, νὰ ἰδῆτε μίαν στιγμὴν εἰς τὴν θύραν τῆς κλίμακος μήπως εὑρίσκεται κανεὶς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου ἢ ἄλλος τις διὰ νὰ μὲ φέρῃ ἓν μανδήλιον.» Ὁ Χότμαν ἐξῆλθεν ἀμέσως, πλὴν φαίνεται ὅτι οὔτε νὰ προχωρήσῃ οὔτε νὰ εἰσέλθῃ πάλιν ἠδυνήθη. Εἷς θαλαμηπόλος τοῦ βασιλέως ἔφερεν εἰς τὸν δοῦκα μανδήλιον.

Ὁ βασιλεὺς, βέβαιος ὢν πλέον ὅτι ὁ ἄνθρωπός του δὲν ἠδύνατο νὰ τῷ διαφύγῃ, εἶπεν εἰς τὸν Ῥεβόλ: «Ὕπαγε νὰ εἰπῇς εἰς τὸν Κ. Γίζην νὰ ἔλθῃ νὰ ὁμιλήσῃ ἐμὲ τὸν ἴδιον· τὸν περιμένω εἰς τὸ ἰδιαίτερόν μου δωμάτιον.» Ἀλλ' ὁ Ῥεβὸλ ἐκρατήθη ὑπὸ τοῦ κλητῆρος πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἀντιθαλάμου, καὶ ἐπανῆλθεν ὅλος τρέμων.

— «Πρὸς Θεοῦ! ἔκραξεν ὁ βασιλεύς· τί ἔχεις, Ῥεβόλ; διατί εἶσαι τόσον ὠχρός; Μὲ προξενεῖς ἔκπληξιν! Ῥαντίσθητι μὲ νερόν! ῥάντισον τὰς παρειάς σου, Ῥεβόλ!

— Δὲν εἶνε τίποτε, Μεγαλειότατε, εἶπεν οὗτος· ὁ κλητὴρ δὲν ἠθέλησε νὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ προχωρήσω ἄνευ ῥητῆς διαταγῆς τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.»

Ὁ βασιλεὺς διέταξε πάραυτα νὰ τῷ ἀνοίξωσι, καὶ νὰ τὸν ἀφήσωσι νὰ διέλθῃ καθὼς καὶ τὸν Κ. Δὲ Γίζην. Ὅταν ὁ Ῥεβὸλ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Συμβούλιον, ὁ Μαριλλὰκ ἀνεγίνωσκε σχέδιον φόρου ἅλατος, ὁ δὲ Δοὺξ τῆς Γίζης ἔτρωγεν εἰσέτι τὰ δαμάσκηνά του. Πλησιάσας τῷ εἶπεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν ἐπερίμενεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ ἐξελθὼν ὡς ἀστραπὴ ἐπανῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα. Ὁ Δοὺξ τῆς Γίζης ῥίπτει ἀμέσως τὰ δαμάσκηνα ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἐγείρεται, περιτυλίσσει τὸ ἐπανωφόριόν του εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, φορεῖ τὰ χειρόκτιά του, καὶ ἀπευθύνας πρὸς τὴν ὁμήγυριν ἓν παρατεταμένον «Χαίρετε, Κύριοι!» ἔσπευσεν εὐθὺς πρὸς τὴν θύραν. Ὁ κλητὴρ ἤνοιξεν ἀμέσως, καὶ, ἅμα αὐτοῦ ἐξελθόντος, ἐπανέκλεισε τὴν θύραν.

Ὁ Δοὺξ εἰσέρχεται εἰς τὸν ἀντιθάλαμον καὶ χαιρετᾷ τοὺς ὀκτὼ, ἐκτὸς τῶν ὁποίων οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχεν οὔτε ἀκόλουθος εὔτε εὐπατρίδης. Βλέπει τὸν Λογνιὰκ καθήμενον ἐπὶ θρανίου τινὸς καὶ μὴ καταδεχθέντα νὰ σηκωθῇ· οἱ ἄλλοι δὲ, οἵτινες ἦσαν ὀρθοὶ, τὸν ἠκολούθησαν ὡς ὑπὸ σεβασμοῦ.

Ἅμα προχωρήσας δύο βήματα ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ δωματίου, ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν γενειάδα του· πλὴν μόλις ἔστρεψεν ἐξ ἡμισείας τό τε σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον διὰ νὰ ἴδῃ ποῖοι τὸν ἠκολούθουν, καὶ ἠσθάνθη αἴφνης ἑαυτὸν κρατούμενον ἀπὸ τοῦ βραχίονος ὑπὸ τοῦ Μονσεριὰκ, ὅστις εὑρίσκετο πλησίον τῆς ἑστίας, καὶ ὅστις, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ Δοὺξ ἡτοιμάζετο νὰ ὀπισθοδρομήσῃ διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἑαυτὸν, ταὐτοχρόνως τῷ κατέφερεν ἰσχυρὸν κτύπημα δι' ἐγχειριδίου εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευράν, κράζων: «Ἄ! προδότα! ἀπόθανε!» Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ Δ' Ἀλφάβρος ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας διὰ νὰ κρατήσῃ τὰς κνήμας του, καὶ ὁ Δὲ Σεμαλὲνς τῷ καταφέρει ὄπισθεν δεινὸν τραῦμα ἐγχειριδίου εἰς τὸν λάρυγγα καὶ εἰς τὸ στῆθος, ὁ δὲ Δὲ Λογνιὰκ ἐμπήγει τὸ ξίφος του εἰς τὰ νεφρὰ τοῦ θύματος. Ὁ Δοὺξ ἔκραζεν εἰς ὅλα ταῦτα τὰ κτυπήματα: «Αἴ! φίλοι μου! αἴ! φίλοι μου! βοήθειαν!» Ὅταν δὲ ἠσθάνθη ἑαυτὸν τραυματισθέντα καιρίως εἰς τὸ ὀῤῥοπύγιον ὑπὸ τοῦ Δὲ Παριὰκ, ἔκραξεν ὑψηλοφώνως: «Ἔλεος!» Καίτοι δὲ ἔχων τὸ ξίφος περιωρισμένον ἐντὸς τοῦ μανδύου του καὶ τὰς κνήμας ἰσχυρῶς κρατουμένας, ἠδυνήθη ὅμως νὰ σύρῃ ὅλους τοὺς δημίους του ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας τοῦ θαλάμου εἰς τὴν ἄλλην μέχρι τῆς κλίνης τοῦ βασιλέως, ὅπου καὶ ἔπεσεν.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι του ἠκούσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Καρδιναλίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διεχώριζεν αὐτὸν λεπτὸς ξυλότοιχος. «Ἄ! φονεύουν τὸν ἀδελφόν μου!» ἔκραξεν οὗτος, καὶ ἅμα ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ ἐκρατήθη ὑπὸ τοῦ Στρατάρχου τῆς Ὠμόντης, ὅστις, θέσας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ξίφους του, «Μὴ κινηθῆτε! ἔκραξεν· ὁ βασιλεὺς σᾶς διατάττει τοῦτο!» Τότε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Λυὼν, πλήρης τρόμου καὶ ἑνώσας τὰς χεῖρας, «Ἡ ζωή μας, ἔκραξε, κεῖται μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ βασιλέως!»

Ἀφοῦ ὁ βασιλεὺς ἔμαθε τὰ γενόμενα, ἦλθεν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου του, ἤνοιξε τὸ ἓν αὐτῆς φύλλον, καὶ βλέπων τὸν Δοῦκα ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς καὶ τὸ αἷμα ῥέον πανταχόθεν, εἰσέρχεται ἀμέσως καὶ διατάττει τὸν Δὲ Βωλιὼ νὰ ἐρευνήσωσιν ἂν εἶχε τι ἐπάνω του. Εὗρον περὶ τὴν δεξιὰν περικνημίδα του μικρὰν κλεῖδα ἐξαρτωμένην ὑπὸ χρυσῆς ἁλυσίδος, ἐντὸς δὲ τοῦ θυλακίου τῆς περισκελίδος του εὑρέθη μικρὸν βαλάντιον περιέχον δώδεκα χρυσᾶ σκοῦδα καὶ τεμάχιόν τι χάρτου, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμέναι διὰ χειρὸς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Δουκὸς αἱ λέξεις αὗται: «Διὰ νὰ διατηρηθῇ ὁ πόλεμος εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπαιτοῦνται ἕκαστον μῆνα ἑπτακόσιαι χιλιάδες λιτρῶν.» Εἰς δὲ τὴν δεξιὰν ἔφερε δακτυλίδιον παριστῶν ἀδαμαντίνην καρδίαν, ὅπερ ἔλαβεν ὁ ἄρχων Δ' Αὐτραϊνίτης.

Ἐνῷ ὁ Δὲ Βωλιὼ ἐξετέλει τὴν ἐξέτασιν ταύτην, παρατηρήσας εἰς τὸ σῶμα ἐλαφράν τινα κίνησιν, τῷ εἶπε: «Κύριε, ἑνόσῳ σᾶς μένει εἰσέτι ὀλίγη ζωὴ, ζητήσατε συγγνώμην παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ βασιλέως σας.» Τότε, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ὁμιλήσῃ, ἐκφέρων μέγαν καὶ βαθὺν ἀναστεναγμὸν ὡς βραγχώδους φωνῆς, ἐξέψυξε· πάραυτα δὲ ἐκαλύφθη μὲ φαιόχρουν μανδύαν, ἐφ' οὗ ἐτέθη σταυρὸς ἐξ ἀχύρων. Ἔμεινε δύο κατὰ συνέχειαν ὥρας οὕτως ἐκτεθειμένος, εἶτα δὲ παρεδόθη εἰς τὸν Ῥιχελιέα, ὅστις, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἔκαυσε τὸ σῶμα καὶ ἔῤῥιψε τὴν κόνιν εἰς τὸν ποταμόν.

Τινὲς προσθέτουσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς, βλέπων τὸ θῦμά του ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς, εἶπεν: «Ὦ! πόσον μέγας εἶνε! Μεγαλήτερος μὲ φαίνεται ἀποθαμμένος, ἢ ζωντανός.» Προφητεία ἀκούσιος, τὴν ὁποίαν ἠδυνήθη κάλλιστα νὰ ἐκπληρώσῃ ἡ Συμμαχία, καὶ τὴν ὁποίαν ἴσως αὐτὴ προεκάλεσεν ἀκολούθως.

Ἕτεροι διατείνονται ὅτι ὁ βασιλεὺς, πλήρης ἀγρίας χαρᾶς διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐπιφόβου ἐχθροῦ του, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ τοῦ νὰ καταφέρῃ ἰσχυρὸν λάκτισμα κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ πτώματος· ὅπερ δὲν εἶνε ἀπίθανον, διότι τὸ παράδοξον τοῦτο ἄτομον μετεῖχε ταὐτοχρόνως τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ Βοργία καὶ τοῦ Σκαπίνου.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ.

ΗΜΕΡΑΙ ΤΙΝΕΣ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε φυλλάδ. ΜΖ'.)

Β'.

Οὐδὲν ἀξιοπεριεργότερον καὶ ἀξιοζηλευτότερον τοῦ βίου, ὃν διάγουσιν οἱ Γερμανοί· τάξις, ἀκρίβεια εἰς πάντα καὶ ἀταραξία, ἰδοὺ τὰ κυριώτερα αὐτῶν συστατικά. Πολλάκις ὥρας ὁλοκλήρους διέρχονται ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν δένδρων, ἀναγινώσκοντες βιβλίον ἢ ἐφημερίδα, διότι ἡ προσφιλεστέρα τῶν διαχύσεων τῶν Γερμανῶν ἐστὶν ἡ ἀνάγνωσις· ἐφ' ᾧ καὶ βλέπει τις ἄνδρας καὶ γυναῖκας πάσης τάξεως, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἁμαξηλάτου καὶ αὐτῆς τῆς γαλακτοπώλιδος, ἀπλήστως ἀναγινώσκοντας καὶ ἐν τοῖς καφενείοις, καὶ ἐν τοῖς ξενοδοχείοις, καὶ ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ καθ' ὁδὸν ἀκόμη, καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν ὀχημάτων. Ζῦθος, ἀνάγνωσις καὶ μουσικὴ, ἰδοὺ τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαιοῦντα τῷ Γερμανῷ· ἄνευ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ζήσῃ.

Δὲν ὑπάρχει ἔθνος τοσοῦτον ἔκδοτον εἰς τὴν μουσικὴν, ὅσον οἱ Γερμανοί· ἐφ' ᾧ καὶ ἡ θυμασία αὐτῶν ἐπίδοσις εἰς τὴν ὄντως ὡραίαν ταύτην καὶ τὸ φρόνημα ἀναπτεροῦσαν τέχνην. Ἐκπλήττεταί τις ἀκούων θεωρητικὰς παρατηρήσεις καὶ ἀπαντῶν ὑψηλὰς γνώσεις μουσικῆς καὶ εἰς τὸν ἀσημότερον τῶν πολιτῶν, ὅστις, ἅμα ἀκούσας τεμάχιόν τι παιζόμενον ὑπὸ τῆς μουσικῆς ἐν συμφωνίᾳ τινὶ ἢ ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐπανελθὼν εἰς τὸν οἶκόν του, ἐπαναλαμβάνει αὐτὸ ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ἢ ἐπὶ ἄλλου τινὸς μουσικοῦ ὀργάνου. Ποτὲ δὲν ἠκροάσθην τεμάχιον, χωρὶς νὰ ἴδω τοὺς μουσικοὺς ἀπλήστως χειροκροτουμένους καὶ ἐπευφημουμένους ὑπὸ τοῦ μέχρις ἀπαθείας καταγοητευμένου ἀκροατηρίου.

Πολλοὶ ἠθέλησαν νὰ ἀποδώσωσι τὸ φιλήσυχον τῶν Γερμανῶν εἰς φυσικὴν ἠλιθιότητα· ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ἀπατῶνται μεγάλως. Ὁ Γερμανὸς εἶνε φύσει φίλος τῆς ἡσυχίας καὶ ἐχθρὸς τῆς ἔριδος καὶ τῆς ταραχῆς. Πράττει τὸ καλὸν, διότι εἶνε καλὸν καὶ διότι οὕτως ἀνετράφη· ἀποστρέφεται δὲ καὶ ἀποφεύγει τὸ κακὸν, διότι εἶνε κακὸν καὶ ὡς τοιοῦτο τιμωροῦσιν αὐτὸ οἱ θεῖοι καὶ ἀνθρώπινοι νόμοι. Ἀρκεῖ νὰ πεισθῇ ἅπαξ ὁ Γερμανὸς ὅτι πρᾶγμά τι ἐμποδίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου· καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ πολιτικὸς νόμος δὲν ἀπαγορεύει τοῦτο ῥητῶς, οὗτος ἀποφεύγει αὐτὸ πάντοτε καὶ ἀποτρέπει τὸν πλησίον τοῦ νὰ τὸ πράξῃ. Ἐφ' ᾧ καὶ ἡ καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν, καὶ ἰδίως τὴν ἄνω, βασιλεύουσα ἀξιοζήλευτος εὐνομία, τῆς ὁποίας τὸ πολλοστημόριον εἴθε εἴχομεν ἡμεῖς οἱ ἐπὶ ζωηρότητι καὶ ἐλευθέρῳ φρονήματι ἐπαιρόμενοι Ἕλληνες. Καθ' ὅλον τὸ τετράμηνον διάστημα τῆς ἐν Βιέννῃ διαμονῆς μου, ὁμολογῶ μετ' ἐκπλήξεως ὅτι οὔτε προπηλακιζομένους οὔτε τυπτομένους ἐν ταῖς ὁδοῖς εἶδον πολίτας. Ἕκαστος γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ νὰ σέβεται αὐτὸν, διότι τοῦτο ἐδιδάχθη παιδιόθεν· οἱ δὲ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι περιφέρονται εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ τὸν τύπον καὶ πρὸς ἐπιτήρησιν τῆς τῶν ὀχημάτων τάξεως. Ἐννοεῖται ὅτι, ὡς πᾶς κανὼν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἐξαίρεσίν του, δυνατὸν ἐνίοτε νὰ ἀναφαίνωνται καὶ ταραξίαι, ἴσως δὲ καὶ κακοῦργοι, μεταξὺ αὐτῶν· πλὴν ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη εἶνε σπανιωτάτη, περιστέλλεται ἡ θρασύτης καὶ ἡ τόλμη τῶν τοιούτων ὑπὸ τῆς αὐστηρῶς ἐπαγρυπνούσης Κυβερνήσεως, ἥτις, ὅσον πατρικὴ φαίνεται εἰς τοὺς ἐντίμους καὶ φιλησύχους ὑπηκόους της, τόσον αὐστηρὰ καὶ δεσποτικὴ ἀποβαίνει εἰς τοὺς παραβάτας τῶν νόμων.

Οἱ Γερμανοὶ εἰσὶ λίαν φιλοπάτριδες, καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐστὶ λίαν ἀνεπτυγμένη παρ' αὐτοῖς· εἰς αὐτὴν κατὰ μέγα μέρος χρεωσεῖται ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐημερία αὐτῶν, ὑπὸ Κυβέρνησιν μάλιστα οἵα ἡ Αὐστριακὴ, ἥτις ὁμολογητέον ἐστὶν ἡ μᾶλλον βαρέως φορολογοῦσα τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς. Γνωστὸν ὅτι τὰ οἰκονομικὰ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας δὲν εὑρίσκονται εἰς ἀνθηρὰν κατάστασιν ὡς ἐκ τῶν ὑπερόγκων δαπανῶν, εἰς ἃς καθυποβάλλεται ἕνεκα τῆς διατηρήσεως σημαντικοῦ στρατοῦ· εἶνε δὲ ἀμφίβολον ἂν σήμερον εὑρίσκεται εἰς θέσιν ὅπως ἀποσύρῃ οὐδὲ τὸ τέταρτον μέρος τοῦ ἀνέτως κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματός της. Καὶ ὅμως, καίτοι γνωρίζοντες τὴν κατάστασιν ταύτην οἱ Γερμανοὶ, καίτοι καταπλημμυρούμενοι σχεδὸν ὑπὸ χαρτονομίσματος, ἐξακολουθοῦσιν ὑπολαπτόμενοι αὐτὸ, καὶ ὁλονὲν κοσμοῦσι τὰς πόλεις των διὰ τεραστίων οἰκοδομημάτων καὶ λοιπῶν ὡραίων κειμηλίων καὶ ἔργων βιομηχανίας, ἅτινα προϋποθέτουσι βεβαίως τὴν ὕπαρξιν μεγίστου ὑλικοῦ καὶ πραγματικοῦ πλούτου. Αἱ πλεῖσται τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ἀτμοπλοίων γραμμαὶ, αἱ διατέμνουσαι πανταχόθεν τὴν μεγάλην ταύτην Αὐτοκρατορίαν, καὶ τὰ λοιπὰ κοινωνικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἔργα, ἅτινα κινοῦσιν εἰς ἔκπληξιν τὸν θεώμενον αὐτὰ, δι' ἁπλοῦ χαρτονομίσματος κατορθοῦνται ὡς ἐκ θαύματος.

Τὰ ἤθη ὅσον σεμνὰ εἰσὶ παρὰ τῇ ἄνω Γερμανίᾳ, τόσον χαλαρωμένα εἰσὶ δυστυχῶς ἐν τῇ κάτω· ἂν δὲ ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις δὲν προλάβῃ νὰ περιστείλῃ τὴν βασιλεύουσαν ἔν τε τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς λοιπαῖς αὐτῆς μεγαλοπόλεσιν ἐλευθερίαν, ἢ μᾶλλον ἀκολασίαν, βεβαίως ἐλεύσεται ἡμαρ ὁπότε μεταμεληθήσεται διὰ τὴν ἀσύγγνωστον ἔλλειψίν της ταύτην. Λέγεται ὅτι προετάθη εἰς Ἰωσὴφ τὸν Β' τὸ σχέδιον τοῦ περιορισμοῦ καὶ συνοικισμοῦ τῶν φαυλοβίων γυναικῶν εἰς ἰδιαίτερον μέρος ἐν ἀποκέντρῳ τινὶ γωνίᾳ τῆς πόλεως. «Τότε λοιπὸν, ἀπεκρίθη ὁ ἔμφρων βασιλεὺς, πρέπει νὰ κατασκευάσωμεν σκηνὴν ἱκανὴν ὅπως περιλάβῃ ἅπασαν τὴν Βιέννην!» Καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ βασιλικοῦ τούτου λόγου δύναται νὰ πεισθῇ πᾶς ὁ ἐπισκεπτόμενος σήμερον τὴν Βιέννην. Ἡ ὑπέρμετρος αὕτη ἀκολασία οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι συντελεῖ μεγάλως πρὸς χαλάρωσιν καὶ διαφθορὰν τῶν πατριαρχικῶν ἠθῶν, ἅτινα ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη διετήρησαν καὶ

διατηροῦσιν εἰσέτι εἰς πολλὰ μέρη οἱ Γερμανοὶ, καὶ πρὸς καταστροφὴν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ὃν προτίθεται ὁ νόμιμος γάμος. Σέβας πρὸς τὴν αἰδῶ ἀποτρέπει ἡμᾶς τοῦ νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα πράγματα, ὅλως ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν εὐσχημοσύνην καὶ ἄντικρυς ἀντικείμενα τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν· ἄλλως τε, πλεῖστοι τῶν ὁμογενῶν εἰσὶν ἐν γνώσει τούτων. Ὁ οἰκογενειακὸς βίος, ὁ εὐλογημένος καὶ ἁγνὸς οὗτος βίος, δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι μόνον ἐν τῇ ἄνω Γερμανίᾳ καὶ εἰς τὰ χωρία διατηρεῖται ζηλευτὸς καὶ ἀκμαῖος· εἰς τὴν κάτω Γερμανίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Βιέννης, Πέστης κτλ. λυπηρόν ἐστι λέγειν τὰ δρώμενα. (1)

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ἐν τούτοις ὅτι ἡ Κυβέρνησις, καίτοι ἀδιαφοροῦσα περὶ τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς τῶν ὑπηκόων της καὶ καταγινομένη εἰς τὸ ὑπερμέτρως φορολογεῖν αὐτοὺς, προνοεῖ οὐχ ἧττον περὶ τῆς εὐημερίας καὶ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς τε ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ἡ ἀστυνομία ἐστὶ λίαν προσεκτικὴ καὶ ὡς ἄγρυπνος Ἄργος ἐπιτηρεῖ τοὺς πάντας, καὶ ἰδίως τοὺς ξένους, ἔχουσα πανταχοῦ διεσπαρμένους κατασκόπους καὶ ὠτακουστάς· εἰς τρόπον ὥστε κλοπὴ ἢ φόνος δυσκόλως ἐκτελεῖται χωρὶς νὰ συλληφθῇ ἀμέσως ἢ ἐν ὀλιγοχρονίῳ διαστήματι ὁ ἔνοχος. Ἐπίσης ἡ ἐπιτήρησις τῆς Κυβερνήσεως ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν τροφίμων, ἅτινα φροντίζει ὅπως ὦσι καλῆς ποιότητος, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ γάλακτος, τοῦ ὁποίου τὴν ποιότητα καθεκάστην πρωΐαν δοκιμάζουσιν ἐπίτηδες πραγματογνώμονες δι' ἐργαλείου ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἐπινοηθέντος, τοῦ γαλακτομέτρου. Εἶνε δὲ γνωστὸν ποσάκις ἡ κατὰ ἓν μόνον καραντάνιον ὑπερτίμησις τοῦ ζύθου ἐπροξένησεν αἱματηρὰς ἐπαναστάσεις ἐν Γερμανίᾳ.

Ἡ Κυβέρνησις, πρὸς ἀντιστάθμισιν τῆς φορολογικῆς ἐπὶ τοῦ λαοῦ καταπιέσεως καὶ δι' ἄλλους σκοποὺς πολιτικοὺς, προνοεῖ ἰδίως ὅπως διατηρῇ εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ ἐπαυξάνῃ μάλιστα τὰς τοῦ λαοῦ διασκεδάσεις. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐπιτρέπει ἀκωλύτως πᾶν θέαμα, τεῖνον πρὸς διάχυσιν καὶ τέρψιν· οὐκ εὐκαταφρόνητον δὲ δαπανᾷ κατ' ἔτος ποσὸν πρὸς διατήρησιν τῶν δύο βασιλικῶν θεάτρων, τὸ τοῦ δράματος ἢ τῆς Αὐλῆς (Burg-Theater) καὶ τὸ τοῦ μελοδράματος (Hofopern-Theater).

Τὰ οἰκοδομήματα ἀμφοτέρων τῶν θεάτρων τούτων δὲν εἶνε τοσοῦτον ἄξια λόγου, ἀλλ' αἱ διδόμεναι ἐν αὐτοῖς παραστάσεις εἰσὶν ἐξαίσιαι καὶ ὡραιόταται. Εἰς τὸ τῆς Αὐλῆς θέατρον διδάσκονται τὰ ὡραιότερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα ἐκ τῶν δραμάτων τοῦ Γκαίτη, Σίλλερ, Σαιξπήρου, κτλ. Ἐν αὐτοῖς θαυμάζει τις τὴν εὐχέρειαν καὶ φυσικότητα τῶν κινήσεων, αἵτινες κολάζουσι τὴν μονοτονίαν τῆς ἀπαγγελίας, καὶ τὴν πλουσιότητα ἐπίσης καὶ μεγαλοπρέπειαν τῆς σκηνικῆς διασκευῆς, κτλ. ἡ δὲ ἐν τῇ σκηνῇ λαλουμένη γλῶσσα ἐστὶν ἡ ὑψηλοτέρα καὶ ἀνθηροτέρα, οἵαν εὐάριθμοι ἐκ τῶν Γερμανῶν λαλοῦσι.

(1) Ἡ Ἀστυνομία, καίτοι γνωρίζουσα τὴν σκανδαλώδη διαγωγὴν τοῦ πλείστου μέρους τῶν ἐλευθέρων νεανίδων, οὐχ ἧττον ὅμως προσποιεῖται τὸν ἀδιάφορον διὰ σκοποὺς, οὓς αὐτὴ γνωρίζει, ἀρκουμένη εἰς τὴν ἔγγραφον ἑκάστης νέας ἀπόδειξιν, ὅτι εὑρίσκεται εἰς ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ δεῖνι ἐργοστασιάρχῃ ἢ πραγματευτῇ· ἀλλ' ἅμα καταμηνύσῃ τις καμμίαν ἐξ αὐτῶν ὡς φαυλόβιον καὶ ἀποδείξῃ τοῦτο, εἴνε ἀληθὲς ὅτι πάραυτα συλλαμβάνει αὐτὴν καὶ ἀποστέλλει εἰς ἐξορίαν.

Θαυμαστά εἰσιν ἰδίως τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ μελοδράματος παριστανόμενα μιμικὰ χοροδράματα (ballets). Ἐν αὐτοῖς βλέπει τις ἐξαισίαν τέχνην περὶ τὸν στρόβιλον καὶ τὰς λοιπὰς ὀρχηστικὰς κινήσεις, μεγαλοπρέπειαν ἐνδυμάτων, σκηνικὴν διασκευὴν θαυμασίαν, καὶ ὅλην τὴν τέχνην ἐκείνην καὶ φιλοκαλίαν, ἥτις κινεῖ εἰς ἔκπληξιν τὸν θεατήν. Ἐν τῶν νεωστὶ συντεθέντων χοροδραμάτων τούτων, καλούμενον Jotta, (ἡ τέχνη καὶ ἔρως,) ἐστὶν ἰδίως πᾶν ὅ,τι ἐξαίσιον δύναται νὰ ἐπινοήσῃ ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη καὶ φαντασία ἐπὶ σκηνῆς. Πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἐνδυμάτων μόνον ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰς 70,000 φλωρινίων(!!) τὰ δὲ ὀρχούμενα ἐπὶ σκηνῆς πρόσωπα ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὑπερβαίνουσι τὰ διακόσια. Ἐπίσης ἀξιοπερίεργοι εἰσὶν ἐκ τῶν μιμικῶν τούτων παραστάσεων, αἱ ἑξῆς: Ὁ Κόμης τοῦ Μοντεχρήστου, ἐν ᾧ βλέπει τις τὸ χαρέμιον τοῦ Σατράπου Ἀλῆ Πασσᾶ διεσκευασμένον καθ' ὅλην τὴν Ἀσιατικὴν πολυτέλειαν. Ἡ Satanella, ἀξιοθαύμαστος διὰ τὴν περὶ τὰς σατανικὰς μαγείας τέχνην· ἡ Gräfin Egmond καὶ ἡ Carnaval von Paris, τὰ μεγαλοπρεπέστερα καὶ πλουσιώτερα τῶν τοιούτου εἴδους, κτλ. κτλ. Σημειωτέον ὅτι ἡ ὀρχήστρα τοῦ θεάτρου τούτου εἶνε μία τῶν περιφημοτέρων τῆς Εὐρώπης. (1)

Καὶ ἄλλα δὲ βασιλικὰ καὶ ἰδιωτικὰ θέατρα ὑπάρχουσιν ἐν Βιέννῃ, μεταξὺ δὲ τῶν τελευταίων διαπρέπει τὸ θέατρον τοῦ Καρόλου (Karl ἢ Treuman Theater) εἰς τὸ προάστειον τοῦ Λεοπόλδου· ἐν αὐτῷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παίζονται αἱ παρῳδίαι τῶν γνωστῶν μελοδραμάτων Ἰταλικῶν τε καὶ Γερμανικῶν. Ἀξειοτάτη εἶνε ἡ τοιούτου εἴδους παράστασις: Ὁ Ὀρφεὺς εἰς τὸν ᾅδην, ὅπου παρῳδεῖται εὐφυῶς καὶ διὰ τῶν γελοιωδεστέρων ἀναχρονισμῶν τὸ δωδεκάθεον τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἅπασα ἡ τῶν ἀρχαίων μυθολογία.

Ἐν τῷ εὐρυχωροτέρῳ τῶν θεάτρων τῆς Βιέννης ἐπὶ τοῦ παρόντος, τῷ καλουμένῳ Theater an der Wien, εἶδον παιζομένην ἐν εἴδει βωδεβιλλίου τὴν ἐν ἔτει 1682 πολιορκίαν τῆς Βιέννης ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ ἀξιοθαύμαστος ἐστὶν ἡ ποικιλία τῶν εἰκόνων, ἡ φυσικότης τῶν διαφόρων μηχανισμῶν καὶ τῆς λοιπῆς σκηνικῆς διασκευῆς ἡ ἐντέλεια. Ἐκπλήττεταί τις τῇ ἀληθείᾳ βλέπων τὴν ζωηρότητα τῶν μαχομένων στρατῶν, ὁπότε, ἀνοιγομένης τῆς σκηνῆς εἰς μέγα βάθος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, παρουσιάζονται ἐν αὐτῇ τάγματα στρατιωτῶν αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασι, παιανιζούσης ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μουσικῆς, κτλ. Ἐπίσης ἀξιοπερίεργον ἐστὶν ἐν τῇ αὐτῇ παραστάσει τὸ χαρέμιον τοῦ Καρᾶ-Μουσταφᾶ, ὅπου βλέπει τ.ς τὰς χορευούσας ἐν αὐτῷ Ὀδαλικίσσας μὲ στλεγγίδας ἀνὰ χεῖρας, ἐκπεμπούσας φλόγας τοῦ αὐτοῦ χρώματος μὲ τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, μικροὺς μαύρους αἰθίοπας

(1) Ἀξιοπερίεργος ἰδίως ἐστὶν ἡ μουσικὴ ἐν γένει τῶν καθαρῶς Γερμανικῶν μελοδραμάτων. Ὅταν κατὰ πρῶτον παρευρέθην εἰς τὸ ὄντως Αἰσχύλειον δρᾶμα Lohengrin, ἐνόμισα ὅτι ὑψώθην μέχρι τῶν νεφῶν ἀκούσας τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην καὶ, οὕτως εἰπεῖν, βαρεῖαν, ὡς τὰς βαρυσιδήρους πανοπλίας τῶν ἐν αὐτῷ μεσαιωνικῶν ἱπποτῶν, μουσικὴν τοῦ δράματος· ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐβόμβουν τὰ ὦτά μου, καὶ ἤμην ὡς ῥεμβάζων. Δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Γερμανικὴ μουσικὴ εἶνε αὐτόχρημα ὑπερνέφελος καὶ θεωρητική, ἐνῷ ἡ Ἰταλικὴ εἶνε πεζοτέρα καὶ πρακτική. Τῶν δὲ πλεονεκτημάτων ἑκατέρας μόνος ὁ ἐξοικειωθεὶς πρὸς ἀμφοτέρας δύναται νὰ κάμῃ τὴν διάκρισιν, καὶ τοῦτο ἀναλόγως πάντοτε τῆς ἀκουστικῆς καλαισθησίας του.

ὑπηρετοῦντας, καὶ αὐτὸν τὸν ἀρειμάνιον Καρᾶ-Μουσταφᾶν ἐν μέσῳ τῶν ὑπασπιστῶν του ἐξηπλωμένον, ἅπαντα φυσικώτατα παριστανόμενα.

Ἤθελεν εἶσθαι βεβαίως ἐπίπονον νὰ περιγράψω ἐνταῦθα ἐν ἐκτάσει ἅπαντα τὰ θέατρα καὶ τὰ λοιπὰ ἐνδιαιτήματα, εἰς ἃ συνερχόμενοι διάγουσιν ὁλοκλήρους ὥρας οἱ Γερμανοί. Δικαιοῦμαι δὲ νὰ εἴπω ὅτι ἐν ταῖς ἀληθῶς εὐνομουμέναις ταύταις πολιτείαις, ὅπου βασιλεύει ἡ εὐκοσμία καὶ ἡ τάξις, ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται πραγματικῶς τὴν ἀτομικήν του ἀξίαν καὶ διέρχεται τὸν βίον αὐτοῦ χαίρων, μηδ' αὐτοῦ τοῦ πενεστέρου ἐξαιρουμένου, ὅστις σχετικῶς, χάρις εἰς τὴν εὐκολίαν τῶν μέσων, οὐδενὸς στερεῖται τῶν ὅσων οἱ εὐποροῦντες ἀπολαμβάνουσι. Καὶ ἐν αὐταῖς ἐφαρμοστέον τῳόντι τὸ τοῦ Πλάτωνος: « Πολιτεία, ὅταν ἅπαξ ὁρμήσῃ εὖ, ἄρχεται ὥσπερ κύκλος αὐξανομένη. »

Δὲν κρίνω κατάλληλον νὰ δώσω πέρας εἰς τὴν σύντομον ταύτην ἔκθεσιν, πρὶν ἢ ἀναφέρω δύο λέξεις καὶ περὶ τῶν ἐν Αὐστρίᾳ ὁμογενῶν. Εἶνε δυστυχῶς ἀληθὲς ὅτι, ἐκ πάντων τῶν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Εὐρώπης διεσπαρμένων ὁμογενῶν, οἱ ἐν Αὐστρίᾳ εἰσὶν οἱ μᾶλλον ὑπολειπόμενοι κατὰ τὸν ἐθνισμὸν καὶ τὴν πρὸς τὰ πατρῷα γράμματα τάσιν. Ὁ Γερμανισμὸς δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ἔπνιξεν αὐτόθι τὸν Ἑλληνισμόν· ἐφ' ᾧ καὶ βλέπομεν τοὺς πλείστους ἐκ τῶν πρὸ χρόνων ἀποκατασταθέντων ἐν τῇ Αὐστριακῇ Αὐτοκρατορίᾳ, καὶ μάλιστα ἐν Βιέννῃ, ἡμετέρων ἐμπόρων λησμονήσαντας ὁλοτελῶς καὶ αὐτὴν τὴν γλῶσσάν των. Ἡ τοιαύτη λυπηρὰ κατάστασις μιᾶς τοσοῦτον εὐγενοῦς καὶ διακεκριμένης μερίδος τοῦ Πανελληνίου θὰ ἐκίνει βεβαίως εἰς ἀπόγνωσιν πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους περὶ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἐθνισμοῦ ἡμῶν, ἂν δὲν ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξιέπαινος πρόνοια τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν τοῦ νὰ φιλοτιμῶνται ὅπως ἐκπαιδεύωσι τὰ τέκνα των ἐν Ἑλληνικῇ παιδείᾳ, καὶ προικοδοτῶσιν αὐτοῖς οὕτω ζωηρὸν καὶ ἀνόθευτον τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα καὶ τὸν πατριωτισμόν.

Ἡ σύντομος αὕτη καὶ ἀτελὴς περιγραφὴ, ἣν καταπαύω ἐνταῦθα, ἔστω ὡς νύξις τοῖς φιλοπεριέργοις τῶν ἡμετέρων, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας. Ἂν δὲ περιέπεσα εἰς ὑπερβολὰς περὶ τὰς ἐκθέσεις τινῶν ἐξ αὐτῶν ἢ ὁπωσδήποτε ἔσφαλον, τοῦτο ἀποδοτέον, οὐχὶ εἰς κακὴν πρόθεσιν, ἀλλ' εἰς τὸ ὀλιγοχρόνιον διάστημα τῆς ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ διαμονῆς μου.

Ῥ.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΟΥΓΓΩΝ Η ΦΑΝΣΙΓΓΑΡΩΝ.

Οἱ Θουΐγγαι ἢ Φανσίγγαροι, (ἀπατεῶνες, πνιγεῖς, ἐκ τῶν λέξεων θύγνα=ἀπατῶ, ἢ φάσνα=πνίγω) εἶνε εἰς τὰς Ἰνδίας ὅ,τι ὑπῆρξαν ἄλλοτε εἰς τὴν Περσίαν οἱ Χασισὶμ ἢ δολοφόνοι· κοινότης ἀγρία καὶ ἀποτρόπαιος, ἥτις ὑπὸ θρησκευτικὸν καὶ βιομηχανικὸν περικάλυμμα πραγματεύεται τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐξολοθρεύουσα αὐτὸ, καὶ ἧς ἡ πηγὴ κρύπτεται εἰς τὸ σκότος τῶν αἰώνων. Ἡ βάσις τῆς αἰσχρᾶς ταύτης συμμορίας εἶνε θρησκευτική τις πεποίθησις, ἡ λατρεία τῆς Βοχβανίας, ζοφώδους θεότητος, ἀρεσκομένης εἰς μόνην τὴν αἱματοχυσίαν καὶ πρὸ πάντων μισούσης τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὅθεν αἱ ἀρεστότεραι αὐτῇ θυσίαι εἰσὶν αἱ ἀνθρώπιναι θυσίαι· καὶ ὅσῳ πλείονας θυσιάσῃ τις εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, τόσῳ περισσότερον θέλει ἀνταμείψει αὐτὸν ἡ ἀκόρεστος θεότης εἰς τὸν ἄλλον δι' ὅλων τῶν ἀπολαύσεων τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς ψυχῆς, διὰ γυναικῶν ἀεννάως ἀνανεουμένων, κτλ.

Ἀφωσιωμένοι λοιπὸν ὅλαις αἰσθήσεσιν εἰς τὴν λατρείαν τῆς θεᾶς τοῦ κακοῦ, τῆς ἡδυπαθείας καὶ τῶν αἱμάτων, εἰσὶ πεπεισμένοι ὅτι ἡ διὰ παντὸς μέσου καταστροφὴ τῶν ὁμοίων των καὶ ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰσὶ τὰ μόνα βέβαια μέσα τιμῆς καὶ λατρείας πρὸς τὴν τρομερὰν θεότητά των. Ἂν ὁ δολοφόνος ἀπαντήσῃ ἐνίοτε εἰς τὸ στάδιόν του τὴν λαιμητόμον, ἀποθνήσκει μὲ ἐνθουσιασμὸν μάρτυρος, διότι περιμένει τοῦ μάρτυρος τὸν στέφανον. Ὅπως ὑπακούσῃ εἰς τὴν ἀμείλικτόν του δέσποιναν, ἀποπνίγει ἀμειλίκτως, πλὴν ἄνευ ὀργῆς καὶ ἄνευ τύψεως συνειδότος, τὸν πρεσβύτην, τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον· καὶ ὅμως πρὸς τοὺς ὁμοθρήσκους του χρεωστεῖ νὰ ἦνε ἐλεήμων, φιλάνθρωπος, γενναῖος, ἀφωσιωμένος, καὶ τὰ πάντα θέλει θέσει ἐν κοινῷ, διότι εἶνε καὶ ἐκεῖνοι, ὡς αὐτὸς, λειτουργοὶ καὶ θετὰ τέκνα τῆς Βοχβανίας.

Ἡ καταστροφὴ τῶν ὁμοίων του ἅμα δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν κοινότητά του, ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἰδοὺ ὁ σκοπὸς, ὃν ἐπιδιώκει ἕκαστον τέκνον τῆς Βοχβανίας· δὲν εἶνε δ' οὗτος μέσον πλουτισμοῦ, τὰ δὲ λάφυρα δὲν εἶνε εἰμὴ παράρτημα, συνέπεια λίαν εὐάρεστος βεβαίως ἀλλὰ δευτερεύουσα κατ' αὐτόν. Ἡ καταστροφὴ, ἰδοὺ ὁ σκοπός του, ἡ θεία ἐντολή του, ἡ κλίσις του· εἶνε δὲ πρὸς τούτοις πάθος, οὗ ἡ πλήρωσις ἐπιφέρει μεγίστην ἡδονὴν, εἶνε ἡ μεθοδικωτέρα πασῶν τῶν θηρῶν ἡ τοῦ ἀνθρώπου θήρα. «Αἰσθάνεσθε μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἔλεγεν εἷς τῶν συλληφθέντων κακούργων τῆς συμμορίας ταύτης, καταδιώκοντες τὸ θηρίον εἰς τὸ ἄντρον του καὶ προσβάλλοντες τὸν κάπρον ἢ τὴν τίγριν, διότι ὑπάρχουσι κίνδυνοι οὓς πρέπει τις νὰ ὑποστῇ, διότι χρειάζεται δραστηριότης, ἀνδρία· φαντασθῆτε λοιπὸν πόσον τὰ θέλγητρα ταῦτα θὰ αὐξάνωσιν, ὅταν ὁ ἀγὼν ἦνε πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅταν τὸν ἄνθρωπον πρόκειται τις νὰ καταγρέψῃ. Ἀντὶ τῆς ἐξασκήσεως μιᾶς μόνης ἀρετῆς, τῆς τόλμης, χρειάζεται τότε καὶ τόλμη καὶ λεπτότης καὶ πρόνοια καὶ διπλωματία συγχρόνως· πόσα ἐλατήρια πρὸς κίνησιν! πόσα μέσα πρὸς ἀνάπτυξιν! Νὰ παίζῃ τις μὲ ὅλα τὰ πάθη, νὰ δονῇ καὶ αὐτὰς τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς φιλίας τὰς χορδὰς διὰ νὰ φέρῃ τὸ θῦμα εἰς τὰ δίκτυά του, εἶνε θήρα ἐξαισία, εἶνε μεθυστικὸν, εἶνε παραφορὰ, σᾶς λέγω.»

Ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ ἐπιτηδειότης τῶν ἀνθρώπων τούτων, ἢ μᾶλλον τῶν ἀνθρωπομόρφων τούτων θηρίων, ἅτινα ἐνασμενίζονται νὰ ἀποκαλῶνται μεταξύ των ἀδελφοὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἔργου! Οἱ δολοφόνοι οὗτοι δὲν χύνουσιν αἷμα ἀλλὰ πνίγουσι τὰ θύματά των, ὑπακούοντες εἰς τοὺς νόμους τῆς καταχθονίου θεότητός των, καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ περὶ αὐτῶν κατὰ λέξιν ὅτι ἔκλεισαν συμβόλαιον μετὰ τοῦ θανάτου Ἕρπουσι κατὰ γῆς εἰς τοὺς χάνδακας, εἰς τὰς αὔλακας τῶν ἀγρῶν, μιμοῦνται χιλίας διαφόρους φωνὰς, διορθοῦσιν, ἀφίνοντες κραυγὴν θωὸς ἢ πτηνοῦ, κίνημα ἀνεπιτήδειον, ὅπερ τυχὸν προὐξένησε κρό-

τον, εἶτα σιγῶσι καὶ ἕτερος αὐτῶν μιμεῖται τὸν κρωγμὸν τοῦ δῆθεν μακρυνομένου ζώου. Ταράττουσι τὸν ὕπνον διὰ κρότων, δι' ἐπαφῶν, καὶ ἀναγκάζουσι τὸ σῶμα καὶ ὅλα τὰ μέλη ὡς διὰ μαγνητισμοῦ νὰ λάβωσι τὴν θέσιν, ἥτις εἶνε πρόσφορος εἰς τοὺς σκοπούς των. Δύνανται νὰ ἀφαιρέσωσι, χωρὶς νὰ διακόψωσι τὸν ὕπνον τοῦ κοιμωμένου θύματός των, καὶ αὐτὴν τὴν σινδόνην, ἐφ' ἧς κοιμᾶται τετυλιγμένον. Τὰ κινήματα τοῦ βηλὴ (πνιγέως) ὁμοιάζουσι κινήματα ὄφεως· ἐὰν κοιμᾶται ὁ ὁδοιπόρος εἰς τὴν σκηνήν του μὲ ἕνα ὑπηρέτην ἐξηπλωμένον πρὸ τῆς θύρας, ὁ βηλὴ θὰ κρυφθῇ ἐντὸς αὐτῆς εἰς τὴν σκιὰν γωνίας τινὸς, ὅθεν θὰ δύναται νὰ ἀκούῃ ἑκάστου τὴν ἀναπνοήν. Ἅμα τοῦ Εὐρωπαίου ἀποκοιμηθέντος, ὁ πνιγεὺς εἶνε βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας· ὁ Ἀσιανὸς δὲν θὰ ἀντισταθῇ πολὺ εἰς τὸ θέλγητρον τοῦ ὕπνου. Τῆς καταλλήλου σιγμῆς φθασάσης, κάμνει κατ' αὐτὸ τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκεται τομὴν κάθετον εἰς τὸ ὕφασμα τῆς σκηνῆς, αὕτη δὲ τῷ ἀρκεῖ ὅπως εἰσδύσῃ· τότε διέρχεται ὡς φάντασμα, χωρὶς νὰ κάμῃ νὰ τρίξῃ οὐδ' ὁ ἐλάχιστος κόκκος τῆς ἄμμου. Εἶνε δὲ ἐντελῶς γυμνὸς, καὶ τὸ σῶμά του πανταχοῦ κεχρισμένον μὲ ἔλαιον· ἐγχειρίδιον κρέμαται εἰς τὸν τράχηλόν του. Ἅμα εἰσελθών, θὰ συσπειρωθῇ πλησίον τῆς κλίνης, καὶ μὲ ἀπίστευτον ἀταραξίαν καὶ ἐπιδεξιότητα θὰ διπλώσῃ τὴν σινδόνην εἰς μικροτάτας πτυχὰς ἐγγὺς εἰς τὸ σῶμα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταλαμβάνωσιν αὐταὶ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαχίστην ἐπιφάνειαν. Μετὰ τοῦτο μεταβαίνει ἀπὸ τὸ ἕτερον μέρος καὶ γαργαλίζει ἐλαφρῶς τὸν ὑπνώττοντα, ὃν φαίνεται μαγνητίζων, ὥστε οὗτος ἀποσύρεται μηχανικῶς, καὶ τέλος στρέφεται ἀφίνων τὴν σινδόνην διπλωμένην ὄπισθέν του. Ἂν δ' ἐξυπνίσῃ καὶ θελήσῃ νὰ συλλάβῃ τὸν κλέπτην, ἀπαντᾷ σῶμα ὀλισθηρὸν, ἐκφεύγον αὐτὸν ὡς ἔγχελυς· ἂν δ' ἐν τούτοις κατορθώσῃ νὰ τὸν συλλάβῃ, δυστυχὴς αὐτός! τὸ ἐγχειρίδιον ἐμπήγεται ἀμέσως εἰς τὴν καρδίαν του, πίπτει πνιγμένος εἰς τὸ αἷμά του, καὶ ὁ φονεὺς γίνεται ἄφαντος.

Ἴδετε μεταξὺ τῶν ὀρέων τοὺς ταξειδιώτας ἐκείνους, ὁδεύοντας μὲ ἦθος μετριοφροσύνης πρός τινα ὀνομαστὴν παγόδαν, καὶ ἀπαντῶντας καθ' ὁδὸν σύμπλεγμα χωρικῶν, ἀναπαυομένων ὑπὸ τὴν σκιὰν παρὰ τὰς ὄχθας διαυγοῦς τινος πηγῆς. Οὗτοι φαίνονται ἀναμφιβόλως οἱ φιλησυχώτεροι καὶ εἰρηνικώτεροι τῶν ἀνθρώπων· πόσον καλοὶ σύντροφοι γίνονται ἀμέσως! πόσον περιποιητικοὶ εἶνε! κανεὶς δὲν εἶνε ἐπιτήδειος ὡς αὐτοὺς νὰ ἀναρριχηθῇ εἰς τὰ δένδρα διὰ νὰ κόψῃ ξύλα, καὶ διὰ νὰ συνάξῃ τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὸ δεῖπνον τῆς ἑσπέρας. Οἱ ἀφελεῖς ταξειδιῶται συμφιλιοῦνται μετ' αὐτῶν καὶ συστρατοπεδεύουσι· διανέμουσι τὰς τροφάς των μετὰ τῶν νέων φίλων των, καὶ ἀφοῦ εὐφρανθῶσι φαγόντες, καπνίζουν ἢ συνδιαλέγονται πλησίον τοῦ πυρός. Αἴφνης δὲ κατὰ τὴν ἁρμοδίαν στιγμὴν, δοθέντος τοῦ συνθήματος, ἀκούουν συριγμὸν ὅμοιον μὲ τὸν τῆς σφενδόνης, καὶ αἰσθάνονται σχοινίον, ῥιφθὲν μὲ τόσην δύναμιν ὅσην καὶ ταχύτητα, νὰ περιβάλλῃ τρὶς τὸν τράχηλόν των, σχεδὸν δὲ ἀμέσως ὁ μόλυβδος, μεθ' οὗ εἶνε αὐτὸ ὡπλισμένον, κτυπᾷ ὄπισθεν τὸ κρανίον των καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δολοφόνου, εἰς ὃν ἐλαφρά τις περιστροφὴ ἀρκεῖ διὰ νὰ συντρίψῃ τὸν λάρυγγα τοῦ θύματός του, οὗ τινος ὁ θάνατος ἀποβαίνει στιγμιαῖος. Λάκκοι μεγίστης χωρητικότητος προεσκαμμένοι δέχονται ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν τὰ πτώματα τῶν εὐπίστων καὶ ἀκάκων ταξειδιωτῶν, καὶ ἡ συμμορία ἐξακολουθεῖ τὴν ὁδόν της μετὰ τῶν λαφύρων της.

Δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἀκριβεστέραν ἰδέαν τῆς ἀπαισίας ταύτης κοινότητος ἄλλως, ἢ ἀντιγράφοντες ἐνταῦθα σειράς τινας τοῦ προοιμίου τῆς ἐκθέσεως τοῦ Συνταγματάρχου Σλέϊμαν, ὅστις μετ' ἀκαμάτου ζήλου κατεδίωξε τὴν μυστηριώδη ταύτην καὶ ἀποτρόπαιον ἑταιρίαν:

« Ἀπὸ τοῦ 1822 μέχρι τοῦ 1824, ὅτε μοὶ εἶχεν ἀνατεθῇ ἡ δικαστικὴ καὶ πολιτικὴ διοίκησις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νερσινγκπουρ, οὐδέποτε συνέβαινε φόνος ἢ καὶ ἐλαχίστη τις κλοπὴ ὑπὸ κοινοῦ τινος κακούργου, περὶ ὧν νὰ μὴ πληροφορηθῶ ἀμέσως. Ἀλλ' ἄν τις μοὶ ἔλεγε τότε, ὅτι συμμορία δολοφόνων ἐξ ἐπαγγέλματος κατῴκει εἰς τὸ χωρίον τοῦ Κυνδελὶ, τετρακόσια μέτρα τὸ πολὺ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου μου· ὅτι τὰ θαυμάσια ἄλση τοῦ χωρίου Μυνδισοὺρ, μίαν ἡμέραν ἀπέχοντος ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς μου, ἦσαν ἓν τῶν φρικτοτέρων καταγωγίων τῆς δολοφονίας καθ' ὅλην τὴν Ἰνδίαν· ὅτι αἱ πολυάριθμοι ὁμάδες τῶν ἀδελφῶν τῆς ἀγαθοεργίας, ἐρχόμεναι ἀπὸ τὰς κυρίως Ἰνδίας καὶ ἀπὸ τὸ Δηκὰν, συνηθροίζοντο κατ' ἔτος εἰς τὰ δάση ἐκεῖνα, ὡς δι' ἐπισήμους ἑορτὰς, ἵνα ἐξασκήσωσι τὴν φρικώδη των ἕξιν ἐφ' ὅλων τῶν ὁδῶν, αἵτινες διασταυροῦνται κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα, θὰ ἐξελάμβανον τὸν λέγοντα ταῦτα ὡς παράφρονα, δόντα πίστιν εἰς τοὺς μύθους. Καὶ ὅμως, οὐδὲν ἀληθέστερον· ὁδοιπόροι ἐθάπτοντο καθ' ἑκατοντάδας ἕκαστον ἔτος ὑπὸ τὰ ἄλση τοῦ Μυνδισούρ· ὁλόκληρος φυλὴ δολοφόνων ἔζη παρὰ τὴν θύραν μου, ἐνῷ ἤμην ἀνώτατος δικαστὴς τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἐξέτεινε τοὺς πλοκάμους της μέχρι τῶν πόλεων Πουνὰχ καὶ Ὑδεραβάδ. Οὐδέποτε δὲν θὰ λησμονήσω ὅτι, ἵνα μὲ πείσῃ εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν πνιγέων τούτων, καταστὰς προδότης των, ἀνέσκαψεν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δαπέδου τῆς σκηνῆς μου δεκατρία πτώματα, καὶ ἐπρότεινε νὰ ἀποσκάψῃ ἀπὸ τοῦ πέριξ ἐδάφους ἄπειρα ἄλλα!»

Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις τοῦ Συνταγματάρχου Σλέϊμαν θέλουν δώσει ἡμῖν ἰδέαν τῆς φρικτῆς ταύτης ἑταιρίας, ἥτις ἔχει νόμους, καθήκοντα καὶ ἔθιμα, ἀντικείμενα πρὸς ὅλους τοὺς θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους. Ἀφωσιωμένοι πρὸς ἀλλήλους μέχρις ἡρωϊσμοῦ, ὑπακούοντες τυφλῶς εἰς τοὺς ἀρχηγούς των, οἵτινες λέγουσιν ἑαυτοὺς ἀμέσους ἀντιπροσώπους τῆς ζοφώδους αὐτῶν θεότητος, θεωροῦντες ἐχθροὺς πάντας τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὴν κοινότητά των, ἀθροιζόμενοι πανταχόθεν διὰ φρικώδους προσηλυτισμοῦ, οἱ ἀπόστολοι οὗτοι θρησκείας φονικῆς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐδίδασκον ἐν τῷ σκότει τὰς ἀπαισίους ἀρχάς των, καὶ ἐξαπλούμενοι ὁλονὲν περιέβαλλον τὰς Ἰνδίας. Ἀπαράλλακτα δὲ ὡς τοὺς Φραγκμασσόνους, οἱ Θουΐγγοι ἀναγνωρίζονται μεταξύ των εἰς πάντα τόπον διά τινων ἰδιαιτέρων σημείων καὶ μυστικῶν συνθημάτων, ἀκατανοήτων εἰς τοὺς ἀμυήτους· εἰσδύουσι δὲ εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς κλάσεις τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἰδίως μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων. Εἰς ἑκάστην φυλὴν ὑπάρχει ἐγκαθιδρυμένη τελεία ἱεραρχία, ἀπαρτιζομένη ἐξ ἁπάντων τῶν βαθμῶν καὶ τῶν ἐντολέων της, τῶν ἐνεργῶν στρατευμάτων καὶ τῶν παθητικῶν συνεταίρων της· ὁ μὲν χρησιμεύει ὡς κατάσκοπος καὶ ὠτακουστὴς, ὁ δὲ συνάζει ξύλα διὰ τὴν νομαδικὴν ἑστίαν, ἄλλος μοναδικὸν ἔργον ἔχει

τὸ σκάπτειν λάκκους, καὶ ἄλλος τὸ ῥίπτειν ἐν αὐτοῖς τὰ πτώματα τῶν θυσιαζομένων. Ἀλλ' ὁ βαθμὸς τοῦ κυρίως Θουΐγγου ἢ Φανσιγγάρου δὲν ἀποκτᾶται εἰμὴ μετὰ ἐκτεταμένην καὶ πολυετῆ δοκιμασίαν, καθ' ἣν ὑποχρεοῦται νὰ πλουτίσῃ τὸ ταμεῖον τῆς ἀγαθοεργίας μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα λάφυρα καὶ χρήματα.

Ἡ ἀπέραντος αὕτη καταχθόνιος μηχανὴ, ἐξαπλώσασα τοὺς ἀπείρους πλοκάμους της εἰς ὅλην τὴν Ἰνδίαν, ἀπὸ πολλῶν ἤδη γενεῶν ἐξετέλει τὸ ἔντιμον ἐπάγγελμά της ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ, κατατρώγουσα τὰ σώματα τῆς κοινωνίας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς τῆς δικαιοσύνης ἀψόφως καὶ μὲ τὴν μεγαλητέραν ἐχεμυθίαν· καὶ ὅμως μέχρι τοῦ 1830 ἡ ὕπαρξίς των οὐ μόνον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους κατακτητὰς ἦτο ἄγνωστος, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐγχωρίους κυβερνήσεις. Μεταξὺ τοῦ 1816—30 πλεῖσται συμμορίαι αὐτῶν, ἀνακαλυφθεῖσαι τυχαίως, συνελήφθησαν καὶ ἐτιμωρήθησαν· πλὴν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὅλαι αἱ ἀποκαλύψεις, ὅσαι ἔγιναν περὶ αὐτῶν ὑπ' ἀξιωματικῶν μεγάλης πείρας, εἶχον φανῆ πολὺ τερατώδεις καὶ ἀπίθανοι ὅπως ἐπισύρωσι τὴν προσοχὴν καὶ τὴν πίστιν τοῦ κοινοῦ· τὰς εἶχον λοιπὸν ἀποῤῥίψει καὶ καταφρονήσει ὡς ὄνειρα παραφόρου φαντασίας. Καὶ ὅμως πρὸ πολλῶν ἐτῶν, τοὐλάχιστον πρὸ ἑνὸς αἰῶνος, ἡ κοινωνικὴ αὕτη φαγέδαινα κατεβρόχθιζε τὰ ἔθνη μετ' ἐπεκτάσεως τρομακτικῆς, ἀπὸ τοὺς πρόποδας τῶν Ἱμαλαΐων ὀρέων μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Κομορίνου, καὶ ἤνοιγε τόσους τάφους ἀπὸ τοῦ Κύτχου μέχρι τοῦ Ἀσσάμ.

Κατὰ τὸ 1830 αἱ ἀποκαλύψεις διασήμου τινὸς ἀρχηγοῦ, εἰς ὃν ἐχάρισαν τὴν ζωὴν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προδώσῃ τοὺς συνενόχους του, ἐσαφήνισαν ὁλόκληρον τὸ σύστημα. Ὁ εὑρεθεὶς εἰς Ἰνδίας κατὰ τὸ 1831 καὶ 1832 θὰ ἐνθυμῆται τὴν ἔκπληξιν καὶ τὴν φρίκην, ἣν ἐπροξένησεν εἰς ὅλην τὴν κοινωνίαν ἡ ἀνακάλυψις τῆς καταχθονίου ταύτης μηχανῆς. Πλῆθος δικαστῶν καὶ διοικητῶν ἐπαρχιῶν ἠρνήθησαν νὰ πιστεύσωσιν αὐτὴν, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι σύστημα τόσον εὐρὺ ἐπὶ τοσοῦτον καιρὸν κατέφαγε τὸ κοινωνικὸν σῶμα ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς των σιωπηλῶς καὶ χωρὶς νὰ φανερωθῇ. Ἐκ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ ἀρχηγοῦ ἐκείνου ἐγένοντο γνωστὰ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς ἑταιρίας ταύτης, ἅτινα περιεγράψαμεν ἀνωτέρω· ἐβεβαιώθη ὅτι ὑπῆρξαν εἰς τὰς Ἰνδίας μύσται τῆς ἀπαισίας ταύτης κοινότητος, ἄνθρωποι, οἵτινες πάντοτε σχεδὸν ἐφόνευον ἄνευ λόγου, ἄνευ πάθους· ἐφόνευον διὰ νὰ φονεύσωσι, διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ φόνου, διὰ νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν ζωὴν διὰ τοῦ θανάτου, διὰ νὰ κάμωσιν ἀπὸ ζῶντος πτῶμα, ὅπως εἶπον εἰς μίαν των ἀνάκρισιν.

Ὁ νοῦς ἰλιγγιᾷ ζητῶν νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν αἰτίαν τῶν παραδόξων τούτων φαινομένων... Ὑπὸ ποίας ἀπιστεύτου ἀλληλουχίας συμβάντων ἄνθρωποι ἀφιερώθησαν εἰς τὴν φονικὴν ταύτην ἱερατείαν;... Ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας τοιαύτη ἐπάρατος αἵρεσις δὲν δύναται νὰ ἀκμάσῃ εἰμὴ εἰς χώρας παραδεδομένας ὡς ἡ Ἰνδία εἰς τὴν φρικτοτέραν δουλείαν. Τοιαύτη θρησκεία δὲν εἶνε τὸ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα μῖσος, ἐξυψωθὲν μέχρι τοῦ ἐσχάτου του βαθμοῦ ὑπὸ τῆς καταπιέσεως; Πιθανὸν προσέτι ἡ φονικὴ αὕτη αἵρεσις, ἧς ἡ πηγὴ κρύπτεται εἰς τὴν νύκτα τῶν αἰώνων, νὰ διαιωνίσθη εἰς τὰς χώρας ἐκείνας ὡς ἡ μόνη δυνατὴ διαμαρτύρησις τῆς δουλείας κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ. Πιθανὸν ὁ Θεὸς, ἐν ταῖς ἀδιοράτοις αὐτοῦ βουλαῖς, νὰ ἔπλασεν ἐκεῖ φανσιγγάρους, ὡς ἔπλασε τίγρεις καὶ ὄφεις...

Πλὴν ἂς ἀκούσωμεν τὸν Συνταγματάρχην Σλέϊμαν, εἰς ὃν κυρίως χρεωστεῖται ἡ ἀνακάλυψις τῆς εὐρείας ταύτης συμμορίας, ἀφηγούμενον τὰ κατ' αὐτήν:

« Χάρις εἰς τὰς ἐξηγήσεις, ἃς μοὶ ἔδωκεν ὁ προδώσας τὴν ἑταιρίαν ἀρχηγὸς, καὶ ὅστις μὲ ἔκαμε νὰ πεισθῶ, ὅσον δὶς Θωμᾶς καὶ ἂν ἤμην, ἐξαγαγὼν κατὰ δεκάδας τὰ πτώματα ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς σκηνῆς μου καὶ ὅλου τοῦ πέριξ χώρου, προέβην δραστηρίως εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν τεράτων τούτων, καὶ κατώρθωσα ἐν ὀλιγοχρονίῳ διαστήματι νὰ συλλάβω πολυαρίθμους συμμορίας Θουΐγγων, οἵτινες εἶχον συναχθῆ εἰς τὴν Ῥαζβουτάνην διὰ νὰ ἐπαναρχήσωσι τὰς συνήθεις ἐνιαυσίους ἐκδρομάς των εἰς τὰ δάση. Αἱ φυλακαὶ τοῦ Κράτους περικλείουσι μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἀθλίων τούτων. Εἷς ἐξ αὐτῶν, ἐρωτηθεὶς ἐνώπιόν μου ὑπό τινος ἀξιωματικοῦ, ἀπεκρίθη μετὰ μειδιάματός τινος εὐαρεσκείας ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐτυχῆ διότι μετεχειρίσθη κάλλιστα τὸν καιρὸν τῆς ἐλευθερίας του· ἔπνιξε μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας ἑξακόσια ἄτομα! Ἦτο δὲ οὗτος ἄνθρωπος σεβασμίου ἐξωτερικοῦ, ἑξηκοντούτης περίπου, καθάριος εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, καὶ τὸ στάσιμόν του δὲν ἦτο ἄμοιρον κομψότητος· ἐκάθητο δὲ ἡσύχως εἰς τὴν εἱρκτήν του, περιεστοιχισμένος ὑπὸ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, ἅτινα τὸν ἐθώπευον καὶ τὸν κατεφίλουν. Διηγεῖτο δὲ ὅτι εἶχε σύντροφόν τινα, ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν ἡλικίας, ὅστις ἔκαμεν ἐννεακόσια ἐννενήκοντα ἐννέα πτώματα, καὶ ἐσταμάτησε πλέον εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ὡς ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἐπαγγέλματός του. Τὸ τέρας τοῦτο δὲν ἤργησε νὰ συλληφθῇ, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὰ δεσμὰ ἐν γαλήνῃ καὶ ἀταραξίᾳ δικαίου, καὶ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ὅτι ἐλάμπρυνε τὸν βωμὸν τῆς Βοχβανίας!

« Ἂν χαρίζεται ἡ ζωὴ εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν τρομερῶν τούτων μονομανῶν, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ὑπερβάλλων ἀριθμός των ἤθελε κουράσει τὸν δήμιον· ἐκτὸς δὲ τούτου μεταχειριζόμεθα αὐτοὺς ὡς μέσα πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν συνενόχων των. Τὰ πάντα μαρτυροῦσιν ἄνευ περιστροφῶν καὶ ἐπιμονῆς, πλὴν ἐπὶ δυσὶ συνθήκαις: νὰ ἔχωσι τὴν εἱρκτήν των διηνεκῶς κοινὴν μετὰ τῶν συζύγων καὶ τῶν τέκνων των, καὶ ὅσους ἐξ αὐτῶν ἤθελον καταδικάσει εἰς θάνατον νὰ τοὺς ἀπαγχονίζωσι καὶ οὐχὶ νὰ τοῖς ἀποτέμνωσι τὴν κεφαλήν. Ἡ ἀγχόνη, κατὰ τὸ δόγμα των, δὲν φερεῖται θελγήτρου τινὸς, ἐνῷ συμβαίνει οἰκτρόν τι κατὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις παρουσιασθῇ, ὡς τινες τῶν ἁγίων τοῦ Καλενδαρίου μας, φέρων τὴν κεφαλήν του ἀλλοῦ παρὰ ἐπὶ τῶν ὤμων του. Τὴν μοναξίαν τῆς εἱρκτῆς των διασκεδάζουσι κατασκευάζοντες ἐκ ξύλου ἢ ἐξ ἐλεφαντόδοντος συμπλέγματα, παρισῶντα σκηνὰς τῶν σφαγῶν εἰς ἃς ἔλαβον μέρος· τὰ συμπλέγματα ταῦτα ἐγένοντο περιζήτητα παρὰ τῶν Ἄγγλων, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐκόσμησαν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον πλείστας αἰθούσας αὐτῶν.

« Κατὰ τὰς γενομένας ἀκολούθως διασαφήσεις, ἐγνώσθη ὅτι ἅπασα ἡ ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Κομορίνου μέχρι τῶν Ἱμαλαΐων ὀρέων περιεχομένη γῆ ὑπῆρξε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἡ κοιτὶς τοιούτων ἀποτροπαίων αἱρέσεων καὶ μονομανιῶν, αἵτινες ἐμόλυναν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα

ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης του ἡμέρας. Εἰς τὰ πυκνὰ ἐκεῖνα ἄλση, τὰ βρίθοντα ἀγρίων καὶ θηρίων, ἐσχηματίσθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνεστώσης γενεᾶς θύελλά τις, ἥτις ἐκάλυψεν ἐρειπίων καὶ αἵματος ἅπασαν τὴν βόρειον Ἰνδίαν. Τῷ 1817 λῃστρική τις ὁρδή, συγκειμένη ὑφ' ὅλων τῶν στοιχείων τῆς ταραχῆς καὶ συγχύσεως, ἐρύθη εἰς αὐτάς, μετερχομένη τὰ ἀποτρόπαια ἔργα· ἡ ὁρδὴ αὕτη ἐκαλεῖτο Πινδαρίαι, μὴ ἔχουσα οὔτε συζύγους οὔτε τέκνα, ἀλλ' αὐξανομένη διὰ τῆς κλοπῆς ξένων παιδίων, ὧν ἡ ἀνατροφὴ συνίστατο εἰς ἀμφιβόλους τινὰς ἰδέας ἰσλαμισμοῦ καὶ εἰς τὴν γύμνασιν τῆς κλοπῆς. Ἡ λεηλασία, ἡ σραγή, ἡ πυρκαϊά, καὶ οὐχὶ σπανίως ἡ ἀνθρωποσφαγία ἐσημείου τὰ ἴχνη τῶν βημάτων τῶν τρομερῶν τούτων λῃστῶν· ἡ εὐσπλαγχνία ἦτο δι' αὐτοὺς πρᾶγμα ἄγνωστον, καὶ συνέκειντο ὑπὸ τριακοντακισχιλίων ἱππέων· ἐχρειάσθησαν δὲ εἰς τὴν Ἰνδικὴν Ἑταιρίαν 120,000 στρατιωτῶν, τριακόσια πυροβόλα, δύο ἐκστρατεῖαι καὶ δύο τρομεραὶ μάχαι πρὸς καταστροφὴν τῆς τρομερᾶς ταύτης μάστιγος.

« Πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν μέρος τῆς Βουνδελκούνδης, ὅπου σχηματίζεται γωνία γῆς ἀκατοίκητος σχεδὸν καὶ ἀπροσπέλαστος, ἐπὶ πολὺν χρόνον διέτριψεν ἑτέρα τις ἀποτρόπαιος καὶ ἀγρία φυλή, ἥτις ἐν μόνον μέσον ἐγνώριζε τοῦ ποτίζειν τὴν γῆν· τοῦτο δὲ ἦτο τὸ βρέχειν αὐτὴν διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, καὶ τὸ παχύνειν αὐτὴν διὰ τῆς ἀνθρωπίνης σαρκός. Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐχθῶν τοῦ Ὁρίσα, μία μόνη ὑπῆρξε διαδεδομένη λατρεία, ἡ λατρεία τῆς Βοχβανίας, τῆς Δούργης καὶ τοῦ Κάλι, τριπλῆς ὀνομασίας μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μυθώδους καὶ καταχθονίου θεότητος, εἰς τοὺς βωμοὺς τῆς ὁποίας ἔπεσαν ὑπὸ τὴν κοπτεραὶν μάχαιραν τῶν βραχμάνων πολλὰ νέα θύματα. Ἡ αὐτὴ δὲ μονομανία, ἡ αὐτὴ ληθαργία τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως παρετηρήθη καὶ πρὸς τὸ δυτικὸν γήπεδον τῶν Ἰνδιῶν· ἀπὸ τῶν ἐσωτερικῶν ροῶν τοῦ Νερτούδδα μέχρι τοῦ Δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ ἡ βρεφοκτονία ὑπῆρξε, μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, ὁ ὕψιστος βαθμὸς τῆς πρὸς τὴν θρησκείαν τιμῆς, καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἀγγλικῆς Κυριαρχίας εἰς μόνας δύο ἐκ τῶν εὐγενῶν Ἰνδικῶν οἰκογενειῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν πνιγέντων βρεφῶν ὑπὸ τῶν ἰδίων των μητέρων κατὰ τὴν ὥραν τῆς γεννήσεώς των ὑπερέβη τὸν κολοσσιαῖον ἀριθμὸν τῶν ἑπτὰ χιλιάδων κατ' ἔτος! »

Χάρις εἰς τὴν ἐπίμονον καὶ δραστηριωτάτην πρόνοιαν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀποτρόπαιοι ἕξεις ἐξέλιπον, καὶ πολλὰ ὀλίγα εἶνε σήμερον τὰ μέρη ὅπου ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ τοιαῦτα μυσαρὰ ἐκτελοῦνται ἔργα.

ΣΑΙΞΠΗΡΟΣ.

Ὁ μέγας τῆς Ἀλβιῶνος ποιητὴς Βιλλέλμος Σαιξσπῆρος, οὗτινος τὴν εἰκόνα παρατιθέμεθα σήμερον, ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν Στρατφόρδην τὴν ἐπὶ τοῦ Λύωνος τῇ 23 Ἀπριλίου 1561, καὶ ἐτελεύτησεν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν τῷ 1616, κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του.

Ἅπαντες οἱ βιογράφοι τοῦ Σαιξσπήρου σιωπῶσι τὰ περὶ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, καὶ μάλιστα εἶνε εἰσέτι ἄγνωστον ἂν ἦτο Καθολικὸς ἢ Διαμαρτυρόμενος. Ὁ πατήρ του ἦν ἔμπορος ὑφασμάτων, καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τέλους ἡ τύχη ἐφάνη αὐτῷ λίαν φειδωλὴ καὶ δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ἐπαρκῇ εἰς διατροφὴν τῶν δέκα τέκνων του, ὧν πρωτότοκος ἦν ὁ Βιλλέλμος, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἐπιζηλίου τούτου ἐπαγγέλματος ἀνταλλάξας αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ κρεωπώλου. Εἰς τρόπον ὥστε ὁ νέος Σαιξσπῆρος ἐνεπνεύσθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰς τρομερὰς παραστάσεις, ἃς ἀργότερα ἔθετο ἐπὶ σκηνῆς, ἐν τοῖς αἱματηροῖς ὀργίοις τοῦ μακελλείου τοῦ πατρός του.

Μ' ὅλας τὰς μακρὰς καὶ ἐνδελεχεῖς σπουδὰς τοῦ νέου ποιητοῦ, τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἔτη ἔμεινον περικυκλωμένα ὑπὸ ὀμίχλης, ἥτις μόλις ἤρχησε νὰ διαλύεται κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου του. Δεκαεπτὰ ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα πλουσίου τινὸς ἀγρονόμου γείτονός του, ὀνόματι Ἄνναν καὶ ὑπερτερούσαν αὐτὸν κατὰ ἑπτὰ ἔτη. Καρπὸς τῆς ἑνώσεως ταύτης κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἔτος ὑπῆρξε θυγάτριόν τι κληθὲν Σωσάννη, καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐγεννήθησαν αὐτῷ δίδυμα, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἐξ ὧν τὸ δεύτερον, ἡ Ἰουδήθ, ἐπέζησεν ὡς καὶ ἡ πρωτότοκος ἀδελφή του. Μετά τινων ἐτῶν διαμονὴν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ αὐτὴν καὶ μετέβη εἰς Λονδῖνον.

Τότε ἤρχησε διὰ τὸν Σαιξσπῆρον νέον στάδιον ζωῆς. Ῥιφθεὶς ἄνευ μέσων εἰς τὴν ἀπέραντον ταύτην πόλιν, ἠναγκάσθη νὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ ἑταιρίας τινὸς κωμικῶν. Εἷς κωμῳδὸς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐθεωρεῖτο ὡς παρίας, καὶ ἦτο ἀποκεκλεισμένος τοῦ κόλπου τῆς κοινωνίας· εἰς τρόπον ὥστε ὁ Σαιξσπῆρος διῆγε κατ' ἀρχὰς ἐν Λονδίνῳ βίον σκοτεινότατον, καὶ οὔτε ὡς ἠθοποιὸς οὔτε ὡς Συγγραφεὺς ἔσχεν ἔξοχόν τινα ἐπιτυχίαν μέχρι τοῦ 1592 ἔτους, ὁπότε ἀνεφάνη τὸ πρῶτον ἄξιον λόγου δραματικὸν αὐτοῦ ἔργον Ῥωμαῖος καὶ Ἰουλιέττα. Τὸ τοῦ ἔρωτος αἴσθημα ἐστὶν ἡ κυριωτέρα βάσις τοῦ δράματος τούτου, καὶ εἰς οὐδὲν μέρος τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ὁ ποιητὴς ἀνέδειξε πλειότερον πάθος καὶ τρυφερότητα, ὅσον εἰς τοὺς περιπαθεῖς ἀποχαιρετισμοὺς τοῦ Ῥωμαίου καὶ τῆς ἐρωμένης του· ἡ γλῶσσα τῶν δύο τούτων ἐραστῶν ὁμοιάζει ἀηδόνων μολπήν.

Τριακονταετὴς ἦν ὅτε ἐδημοσίευσε τὸ ὡραῖον τοῦτο πόνημά του, καὶ ἔκτοτε, χάρις εἰς τὴν δημοτικότητα, ἣν περιεποιήσατο αὐτῷ ἡ γνωστοποίησις τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς Μούσης του, καὶ εἰς τὴν ἐξιδιασμένην προσασίαν ἣν ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ ὁ Λόρδος Σούθαμπτων, ἤρχησε νὰ ἀναφαίνεται ἀλληλοδιαδόχως ἡ σειρὰ ὅλων ἐκείνων τῶν θαυμασίων προϊόντων τῆς δραματικῆς Μούσης του, ὧν ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς ἡ χρονολογία. Μεταξὺ δὲ τῶν πολυπληθῶν τούτων δραμάτων ἀξιοθαύμαστα εἰσὶν ἰδίως τὰ ἑξῆς: Ἑρρῖκος ΣΤ', Ὀθέλλος ἢ ὁ Μαῦρος τῆς Βενετίας, ἡ Τρικυμία, ὁ Ἁμλέτος, ὁ Μακβὲθ, κτλ. κτλ. ἅτινα κεῖνται μνημεῖα αἰώνια θαυμασμοῦ καὶ φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς μεγαλοφυΐας.

Ὁ Σαιξσπῆρος, γεννηθεὶς μετὰ τὰς τελευταίας ἀγωνίας τοῦ ἐκπνέοντος μεσαιῶνος, ἐνεχάραξεν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰ ἱστορικά του ποιήματα τὴν προηγηθεῖσαν τῆς γεννήσεώς του ἑκατονταετηρίδα. Δύνανται νὰ θεωρηθῶσι ταῦτα ὡς ἱπποτικὴ στοὰ, ἐν ᾗ εἰσὶν ἀνηρτημέναι αἱ βαρυσίδηροι

ΒΙΛΛΕΛΜΟΣ ΣΑΙΞΠΗΡΟΣ.

πανοπλίαι τοῦ ΙΔ' καὶ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Βλέπει τις συνηγμένους ὑπὸ τὰς πελωρίας σημαίας των τοὺς ἀγερώχους παλατίνους τῆς ἀρχαίας ταύτης ὀρδῆς, καὶ νομίζει ὅτι ζῶσιν ἐκ νέου· αἱ ἀδάμαστοι καρδίαι των μάχονται κατὰ τῶν θωράκων των, τὸ αἷμά των βράζει διὰ τὰς μάχας, οἱ δὲ λόγοι αὐτῶν εἰσὶν ἀπειλητικοὶ ὡς τὰ ξίφη των. Ὁ ποιητὴς δὲν τοὺς κολακεύει ποσῶς, οὔτε τοὺς συκοφαντεῖ· δὲν ἀποδίδει εἰς αὐτοὺς οὔτε ὑπερανθρωπίνους ἀρετάς, οὔτε ἐξόχους ἀρχάς. Παρατηρητὴς ἀδυσώπητος, κρίνει τοὺς ἀνθρώπους μετὰ ψυχρότητος, ἥτις ἀπελπίζει, μετὰ βαθύτητος, ἥτις ἐκπλήττει· ἀνακαλύπτει τὴν ἐλαφροτέραν ἀδυναμίαν εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἀρετὴν, καὶ τὴν ἐλαχίστην σκιὰν τῆς ἀρετῆς εἰς τὴν πλέον ἐγκληματικὴν ψυχήν.

Εἶνε νοῦς παραδόξου φύσεως, ἀντικείμενος εἰς τὸν συνήθη τρόπον τοῦ ἀναλύειν καὶ εἰς τὴν παραδεδεγμένην λογικήν. Παντοδύναμος, ὑπερβολικὸς, ὑπέρτατος εἰς τὸ ἐκφράζειν τότε ὑψηλὸν καὶ τὸ ἀγενὲς, δημιουργικώτατος πάντων ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐξεικόνισιν τῶν πραγμάτων, εἰς τὰς λαμπρὰς φαντασιοπληξίας του καὶ εἰς τὰς μυρίας περιπλοκὰς τῶν ὑπερανθρώπων παθῶν· ποιητικὸς, ἄσεμνος, μουσόπνευστος, ἀνώτερος τοῦ λογικοῦ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παραφροσύνῃ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας. Ἐπίσης ἀπαράμιλλος εἰς τὴν ἔκφρασιν ὑπερβαλλούσης λύπης καὶ χαρᾶς, τοσοῦτον ἀπότομος εἰς τὴν πορείαν του, τοσοῦτον ὁρμητικὸς καὶ φέρων τὰ βάσανα τῆς κολάσεως εἰς τὰ ἐντός του, ὥστε δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι μόνος ὁ ΙΣΤ' αἰὼν ἠδυνήθη νὰ γεννήσῃ τοιοῦτο τέκνον. Ὡς ἄλλος Ἑωσφόρος εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν καὶ συγγράφει, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τὴν ἀτμοσφαῖραν αὐτῆς, ἀπ' ἐναντίας τῶν λοιπῶν ποιητῶν, οἵτινες λαμβάνουσι τὰς ἐμπνεύσεις των ἐκ μόνου τοῦ περικαλύμματος αὐτῆς.

Ἡ φαντασία τοῦ Σαιξσπήρου γεννᾷ μετ' ἀφθονίας ὑπερβολικῆς· διαχέει τὰς μεταφορικὰς ἐκφράσεις του εἰς πᾶν ὅ,τι γράφει, καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν αἱ ἀφῃρημέναι ἰδέαι μεταβάλλονται παρ' αὐτῷ εἰς εἰκόνας, καὶ οὕτω σειρὰ εἰκόνων ἐκτυλίσσεται ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ. Δὲν θηρεύει αὐτὰς, ἀλλ' ἔρχονται αὐτόματοι, ἀλλὰ πλημμυροῦσιν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ καλύπτουσι τὸν λογισμὸν, καὶ διὰ τῆς λάμψεως αὐτοῦ ἀμαυροῦσι τὸ καθαρὸν φῶς τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Δὲν ἀγωνίζεται ἵνα ἐξηγήσῃ ἢ ἀποδείξῃ, ἀλλ' ἀντιγράφει τὰς λαμπρότητας τῶν ἀλλεπαλλήλων εἰκόνων, αἵτινες παρίστανται εἰς τὴν διάνοιάν του.

Οὐδέποτε καὶ ἐν οὐδεμιᾷ χώρᾳ τῆς Εὐρώπης ἐφάνη τὸ πάθος εἰκονιζόμενον τοσοῦτον σφοδρῶς. Τὸ ὕφος τοῦ Σαιξσπήρου εἶνε κρᾶμα ἐκφράσεων παραφροσύνης· οὐδεὶς θνητὸς ὑπέβαλέ ποτε τὸν λόγον εἰς τοιαῦτα βάσανα, εἰς σύγκρουσιν ἀντιθέσεων, εἰς ὑπερβολὰς μανιώδεις, εἰς ἀποστρόφους, εἰς ἐπιφωνήματα, εἰς ἀνατροπὰς ἰδεῶν, εἰς ἐπισωρεύσεις εἰκόνων· δαιμονίως μιγνύει τὸ φρικῶδες μετὰ τοῦ θείου, καὶ φαίνεται οὐδὲν γράψας ποτὲ ἄνευ κραυγῆς ἐκ βάθους ψυχῆς. Ὁ Σαιξσπῆρος δὲν βλέπει ποτὲ τὰ ἀντικείμενα ἀταράχως· ἅπασαι αἱ δυνάμεις τοῦ νοός του συγκεντροῦνται ἐπὶ τῆς προκειμένης εἰκόνος ἢ ἰδέας· ἐνθάπτεται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς αὐτὴν καὶ ἀπορροφᾶται ὑπ' αὐτῆς. Πλησίον τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου νοὸς νομίζει τις ὅτι εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ χείλους βαράθρου· τὸ περιδινούμενον ὕδωρ, καταπίπτον ἐν αὐτῷ, συμπαρασύρει πᾶν τὸ ἀπαντώμενον, καὶ δὲν ἀναδίδει αὐτὸ εἰμὴ μεταπεποιημένον καὶ συνεστραμμένον.

Ἵσταται ὁ ἀναγνώστης ἔκθαμβος ἐνώπιον τῶν σπασμωδικῶν μεταφορῶν του, αἵτινες φαίνονται γεγραμμέναι ὑπὸ χειρὸς πυρεσσούσης φρενητιῶντος ἐν νυκτὶ, καὶ συγκεφαλαιοῦσιν ἐν ἡμισείᾳ φράσει ὁλόκληρον σελίδα ἰδεῶν καὶ εἰκόνων, αἵτινες κατακαίουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὓς θέλουν νὰ φωτίσωσιν. Αἱ λέξεις χάνουσι τὰς σημασίας των, ἡ σύνταξις καταστρέφεται, αἱ παραδοξολογίαι καὶ τὰ ἀνυπόστατα καθίστανται ὁ συνήθης αὐτοῦ λόγος. Σὲ θαμβόνει, σὲ κινεῖ εἰς ἀγανάκτησιν, σοὶ ἐμπνέει τρόμον, ἀποστροφὴν, σὲ ἀφανίζει! Τὰ ἔπη αὐτοῦ εἰσὶν ᾆσμα ὑψηλὸν καὶ ἐξύφωνον ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην ἀκοήν· τιτρώσκει τὰ ὦτα, καὶ μόνον ὁ νοῦς ἐμβατεύει εἰς τὴν ἐξαισίαν αὐτοῦ καλλονήν.

Ἀλλ' εἰς τοῦτο μόνον δὲν ἀρκεῖται ὁ ἔξαλλος οὗτος νοῦς. Ἡ ἀλλόκοτος αὕτη συγκέντρωσις τῆς δυνάμεως διπλασιάζεται ὑπὸ τῆς ἀποτόμου ὁρμῆς, ἥτις ἀναπτύσσει αὐτήν. Οὐδεμία προπαρασκευὴ ἐν τοῖς δράμασιν αὐτοῦ, οὐδεμία προδιοίκησις, οὐδεμία σπουδὴ πρὸς τὸ γενέσθαι καταληπτὰ τὰ παριστώμενα. Ὡς ἵππος ὁρμητικώτατος καὶ ἀλκιμώτατος πηδᾷ, καὶ δὲν ἠξεύρει ἁπλῶς νὰ τρέχῃ· διέρχεται ἀπείρους διαστάσεις ἐν δυσὶ λέξεσι, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ κόσμου ἐν μιᾷ στιγμῇ. Εἰς μάτην ὁ ἀναγνώστης, ἀγωνιῶν καὶ σκοτοδινιῶν ἕνεκα τῶν γιγαντιαίων τούτων ἁλμάτων, ζητεῖ νὰ εὕρῃ τὸν μεταξὺ αὐτῶν δρόμον, καὶ ἐρωτᾷ ἑαυτὸν διὰ τίνος θαύματος ὁ ποιητὴς, ἐξερχόμενος ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης, εἰσέρχεται εἰς ἐκείνην. Διορῶμεν ἐνίοτε μεταξὺ δύο εἰκόνων μακρὰν κλίμακα μεταβάσεων, ἣν μετὰ δυσκολίας ἀναβαίνομεν ἡμεῖς ἀνὰ βαθμίδας, ἐνῷ ὁ ποιητὴς ὑπερπηδᾷ αὐτὴν δι' ἑνὸς μόνου ἅλματος. Ὁ Σαιξσπῆρος ἵπταται, καὶ ἡμεῖς ἕρπομεν· ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ποίησις ἀλλοπρόσαλλος, συγκειμένη ἐξ εἰκόνων τολμηροτάτων, ἀμαυρουμένων ἐν ῥιπῇ ὑπ' ἄλλων ἔτι τολμηροτέρων, ἐξ ἰδεῶν μόλις ἐκφρασθεισῶν, περατουμένων δὲ ὑπὸ ἄλλων ἀπεχουσῶν ἑκατὸν λεύγας.

Οὐδεμία ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ ἀνδρὸς ὁρατὴ συνέχεια, ἀλλὰ κατὰ τὸ φαινόμενον τὰ πάντα εἰσὶν ἀνύπαρκτα· ἀνὰ πᾶν βῆμα ἱστάμεθα, ἀλλὰ δὲν εὑρίσκομεν διέξοδον. Παρατηρεῖ τις ὑψηλὰ τὸν ποιητὴν, καὶ ἐννοεῖ ὅτι ἠκολούθησεν αὐτὸν ἐν χώρᾳ τραχείᾳ, πλήρει κρημνῶν, ἣν αὐτὸς διατρέχει ὡς περίπατον ὁμαλώτατον, εἰς γῆν ὅπου μόνον μετὰ μεγίστης δυσκολίας δυνάμεθα νὰ ἕρπωμεν. Ἀκολουθοῦμεν αὐτὸν πνευστιῶντες καὶ ἱδρῶτι περιῤῥεόμενοι, ἀλλ' ἀντὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ὁδὸν ὁμαλὴν, δενδρυλλίοις κατεσκιασμένην, εἰσερχόμεθα εἰς δάσος πεπυκνωμένον ὑπὸ δένδρων συμπεπλεγμένων καὶ ὑπὸ συμφύτων θάμνων, ἅτινα, ἐνῷ καλύπτουσι καὶ κλείουσι τὴν ὁδὸν, γοητεύουσιν ἐνταῦτῷ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν διὰ τῆς πλουσιότητος τῶν φύλλων καὶ τῆς πολυτελείας τῶν ἀνθέων· οὕτως ὁ οἶστρος τοῦ ποιητοῦ ἀποβαίνει ὁλονὲν ἀνεξάντλητος, ἡ δὲ μεγαλοφυΐα καὶ φαντασία αὐτοῦ ἀπροσπέλαστος.

Πάντα δὲ ταῦτα δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ Σαιξσπῆρος ἦν ψυχὴ εὐαίσθητος· ὁμοιάζει πρὸς τὰ μουσικὰ ἐκεῖνα ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἡ ἐλαχίστη ἐπαφὴ κάμνει νὰ ἠχῶσιν. Ὁ ἐξ εὐαισθησίας σφοδρῶς συγκινούμενος πρέπει νὰ συγκινῆται σφοδρότατα ὑπὸ τῶν καλλονῶν τῆς τέχνης· δὲν δύναται νὰ ἴδῃ εἰκόνα ἄνευ περιπαθοῦς ἐνθουσιασμοῦ, δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ πάθος χωρὶς νὰ συμπάσχῃ ἀληθῶς· ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ σφοδρότης τοῦ ὕφους του. Διορᾷ τὰς λεπτοτάτας σχέσεις, αἵτινες συνδέουσιν ἰδέας μεμακρυσμένας ἀλλήλων, καὶ αἵτινες διαφεύγουσι τὸν κοινὸν νοῦν· ἐκ τούτου δὲ προέρχονται οἱ στεναγμοί του, τὸ ἀσυνεπὲς, τὸ αἰφνίδιον καὶ ἡ ὁρμητικὴ πτῆσίς του, διὰ τῆς ὁποίας μηδενίζει τὰ διαστήματα. Ἡ ἐλαχίστη ἀφορμὴ ἀρκεῖ δι' αὐτὸν ὅπως ἐπιδαψιλεύσῃ ἐν παραφορᾷ τὸν μεταφορικὸν λόγον· καθίσταται ποιητὴς καὶ ἐν δέοντι καὶ ἐν οὐ δέοντι. Αἱ ᾠδαὶ αὐτοῦ εἰσὶ φρενῖτις ἰδεῶν καὶ εἰκόνων, γεγραμμένων μετὰ σφοδρότητος προξενούσης ζάλην· ἐντεῦθεν λοιπὸν ἡ διηνεκὴς ἐκβλάστησις τῶν παραδόξων καὶ λαμπροτάτων μεταφορῶν, αἵτινες χρωματίζουσι τὰ ἔπη αὐτοῦ. Ἡ εὐκόλως ἐξαπτομένη φαντασία παρασύρεται ἐκ μιᾶς ἰδέας εἰς ἄλλην, καὶ ἐναγκαλίζεται τὸ στέλεχος τοῦ δένδρου ἅμα θίξῃ τὸ ἐλάχιστον κλωνάριον. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀφθονία, ὁ πολλαπλασιασμὸς, ἡ ἀνεξάντλητος γονιμότης τοῦ γλυκυτάτου τούτου κύκνου τοῦ Αὔωνος.

Ὁ Σαιξσπῆρος δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ ἐξευγενίζειν, ἀλλ' εἰς τὸ εἰκονίζειν τὸν ἀνθρώπινον βίον. Τὰ πρόσωπα αὐτοῦ δὲν ἐκλέγουσι τίποτε, καὶ τὰ πάντα τοῖς εἶνε συγχωρητά. Οἱ βασιλεῖς του εἰσὶν ἄνθρωποι καὶ οἰκογενειάρχαι, ὁ δὲ τρομερὸς τύραννος, ὅστις διατάσσει τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, παίζει μετὰ τοῦ υἱοῦ του ὡς νήπιον. Ὁ Σαιξσπῆρος, ἐν γένει εἰπεῖν, μᾶς εἰκονίζει τοιούτους ὁποῖοι εἴμεθα· οἱ ἥρωες αὐτοῦ χαιρετῶσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐρωτῶσι περὶ τῆς ὑγείας των, διαλέγονται δὲ περὶ τῆς βροχῆς ἢ τοῦ καλοῦ καιροῦ. Τὰ πρόσωπά του εἰσὶ τέκνα τῆς φύσεως, ὀνομάζουσι τὴν σκάφην σκάφην, καὶ φέρουσιν εἰς τὴν διάνοιαν ἀκριβεῖς εἰκόνας τοῦ φυσικοῦ ἔρωτος. Αἱ συνομιλίαι τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν δεσποινῶν εἰσὶ πλήρεις νοημάτων ἀσέμνων, λογοπαιγνίων σκανδαλωδῶν, καὶ ἔχουσιν ἰδιαίτερον γλωσσάριον χυδαίων λέξεων. Καὶ ὅμως ταῦτα πάντα οὐδαμῶς ἐλαττοῦσιν, ἀλλὰ μάλιστα παραδόξως αὐξάνουσι τὴν ἀξίαν τοῦ ποιητοῦ.

Αἱ δὲ πράξεις τῶν δρώντων προσώπων ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τοὺς λόγους των· προβαίνουσιν ἄνευ αἰδοῦς ἢ οἴκτου μέχρι τῶν περάτων τοῦ πάθους των, δολοφονοῦσι, δηλητηριάζουσι, παραβιάζουσι, πυροπολοῦσι, καὶ ἡ σκηνὴ πληροῦται βδελυγμάτων. Ὁ Σαιξσπῆρος φέρει ἐπὶ τοῦ θεάτρου ὅλας τὰς φρικώδεις πράξεις τῶν ἐμφυλίων πολέμων, τὰ δὲ ἤθη ταῦτα εἰσὶν ὡς τὰ τῶν λύκων καὶ τῶν ὑαινῶν. Νομίζει τις ὅτι βλέπει θηρία ἐπαναστατήσαντα· καταστρέφουσι, φονεύουσιν ἀλλήλους, καὶ, ἔχοντες τὰς χεῖρας ἐμβεβαμμένας εἰς τὸ αἷμα, ζητοῦν νὰ φάγωσι καὶ νὰ πίωσιν. Ὁ Δοὺξ τῆς Κορνουαλλίας διατάττει νὰ δέσωσι ἐπὶ ἕδρας τὸν γέροντα Δοῦκα τῆς Γλοκέστρης, καὶ τοῦ ἐκβάλλει ἰδιοχείρως τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν, διότι παρέσχε τρόπον φυγῆς εἰς τὸν βασιλέα Λεῖρον, τὸν πενθερόν του. Ρεδάνη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Λείρου, καὶ αὐτὴ ἐχθρὰ τοῦ πατρός της, κράζει ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ: «Τὸ ἄλλο 'μάτι θὰ ζηλεύσῃ· 'βγάλετε καὶ τὸ ἄλλο!» Ἡ φύσις ποτὲ δὲν ἐφάνη τῳόντι ἀσχημοτέρα ἢ ἐν τοῖς ὀργίοις τούτοις· καὶ ὅμως ἡ ἀσχημία αὕτη εἶνε ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ φυσικότης εἶνε εἷς τῶν κυριωτέρων χαρακτήρων τοῦ Σαιξσπήρου.

Πεντηκοντατετὴς ὁ Σαιξσπῆρος ἐγκατέλιπε πλέον τὸ θέατρον μετὰ τοσαύτην λαμπρὰν καὶ φρενητιώδη ἐπιτυχίαν, τουτέστι περὶ τὸ 1614, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν Στρατφόρδῃ ἔπαυλίν του, ὅπου ἔζη ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του, νεμόμενος τὴν λαμπρὰν τύχην, ἣν ᾠκονόμησεν ἑαυτῷ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δραματικοῦ βίου του. Αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ, ἃς ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς διῆλθεν ἐν τῷ ἐξοχικῷ του τούτῳ ἐρημητηρίῳ, εἰσὶν ἐπίσης σκοτειναὶ ὡς καὶ αἱ πρῶται τοῦ βίου του ἡμέραι. Πλὴν δὲν ἀπήλαυσε πολὺν καιρὸν τῆς ἐλευθερίας ταύτης, διότι μόλις νυμφεύσας τὴν δευτέραν θυγατέρα του, κατέλιπε τὸν βίον τοῦτον εἰς ἡλικίαν 52 ἐτῶν.

Δικαίως δύναται νὰ παραβληθῇ ὁ Σαιξσπῆρος πρὸς ἅγιον, διότι οὐ μόνον ζῶν ἤδη, ἀλλὰ καὶ ἀποθανὼν ἐλατρεύετο καὶ λατρεύεται ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του. Ἡ ἀπώλεια αὕτη ἐθεωρήθη παρὰ τοῖς Ἄγγλοις ὡς ἀπώλεια θησαυροῦ, καὶ μέχρι τῆς σήμερον μετὰ πομπώδους παρατάξεως τελεῖται ἐν Λονδίνῳ ἡ ἐπέτειος ἡμέρα τῆς πολυτίμου μνήμης του. Τῷ δὲ 1741 μνημεῖον πολυτελὲς ἀνηγέρθη εἰς Βεσμινστέρην πρὸς τιμὴν τοῦ ἀθανάτου τούτου ἀνδρὸς, ὅστις ὁμολογουμένως ἐστὶ τὸ ἰσχυρότερον καὶ γιγαντωδέστερον ποιητικὸν πνεῦμα τῶν μεταγενεστέρων χρόνων.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΦΑΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΡΑΙΑ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἴδε φυλλάδ. Μ'—ΜΖ'.)

. . . . . .

« Ἐν χαῖρε! ἐν σοῦ φίλημα! ἐν δάκρυ! ἐν σοῦ βλέμμα,
« καὶ μετὰ ταῦτα δέχομαι τῶν ἀκανθῶν τὸ στέμμα! —
« (ἐκ τοῦ ληθάργου συνελθὼν ὁ Φαίδων εἶπε)·—Φάσμα,
« τὸ φοβερὸν τελείωσον τοῦ πεπρωμένου ᾆσμα!...
« Ἀλλὰ ποῦ εἶνε;... ἔφυγεν;... ἀπῆλθεν;... ἰὼ Ἀστραία!...»
Καὶ ἔπεσε λειποψυχῶν παρὰ τὸν ἱερέα.

Η'.

Λάμπει ἐπάνω τῶν ὀρέων
τῆς γῆς Ἑλλάδος ὁ Ὠρίων,
ἄστρον γλυκὺ, ἄστρον ὡραῖον
τῶν ἐρωτύλων μυστηρίων.

Κύκλω ἡ φύσις μειδιῶσα
ὕπνον γαλήνιον κοιμᾶται,
καὶ τῆς σιγῆς ἡ σιωπῶσα
νύμφη ἀόρατος πλανᾶται

εἰς λόφους, ὅπου τὰ εὐώδη
ἐκεῖνη θρέπουσα τὰ μύρτα,
εἰς δρόσου τάπητα χλοώδη
εὐδαίμων ἄλλοτε ἐσκίρτα·

εἰς δάση, εἰς ὑγροὺς δρυμῶνας,
ὅπου ὁ Φαίδων ἐκοιμᾶτο,
καὶ τὰς ψαλλούσας ἀηδόνας
νήπιος ἔτι ἠκροᾶτο.

Πέραν ὁ οἶκος τῆς Ἀστραίας
φάσμα λευκόχρουν ὁμοιάζει,
καὶ εἰς πυκνὰς πορτοκαλλέας
αὔρα μυρίπνοος στενάζει.

Ἐν μέσῳ ταύτης τῆς γαλήνης
εἷς μόνος ἄγρυπνος παλαίει,
καὶ φθισιῶν ἐπὶ τῆς κλίνης
εἰς πατρικὴν ἀγκάλην κλαίει.

Ὦ Φαίδων, σύ!... Τίς νὰ γνωρίσῃ
θὰ δυνηθῇ τὸ πρόσωπόν σου;
Σύ! πῶς ἡ κόρη νὰ φιλήσῃ
δὲν ἔρχεται τὸ μέτωπόν σου;

. . . . . .

Αὐτὴ ἀπέθανε πρὸ χρόνων
τριῶν... ὦ Ῥώμη!... καὶ ἡ ἄλλη;
ἔρημος, δύστηνος ἀγκάλη,
ἄνυμφος κλαίει... τοῦτο μόνον!...

Στέφει μειδίαμα θανάτου
τὰ ῥόδινα ἐκεῖνα χείλη,
καὶ τὰ ὡραῖα βλέφαρά του
ἐλάξευσε θανάτου σμίλη.

Μόνον τῆς κόμης τὸ χρυσίον
ὡς χείμαρρος χρυσῶν κυμάτων
ἐπὶ τῶν ὤμων του κυλίον,
λάμπει τὴν χάριν του φυλάττον.

Λάμψις ἀδύνατος πλανᾶται
εἰς τὸ νεκρώσβεστόν του ὄμμα,
καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀνταναχλᾶται
φωτὸς ἀγνώστου θεῖον χρῶμα.

Ποία ὠχρὰ μεγαλειότης
εἰς τὴν μορφήν του βασιλεύει!
Ὦ! ἡ ἐκπνέουσα νεότης
εἶνε πικρὰ θανάτου χλεύη!

. . . . . .

« Πάτερ! ἐκλείπει ἡ ζωή μου!
« καὶ ἡ στιγμὴ ἐγγὺς ἐκείνη,
« καθ' ἣν ἡ κάτωχρος μορφή μου
« ὡς ἄνθος ἄχρουν θέλει κλίνει.

« Ἤδη ὁ θάνατος ἁπλώνει
« ἐδῶ σιμὰ τὰς πτέρυγάς του...
« ὦ! στήριξον τὸ τρέμον γόνυ
« τοῦ Φαίδωνος, καὶ τὰς στιγμάς του

« τὰς τελευταίας βαλσαμόνων,
« τὸ ἀσθενές μου τοῦτο βῆμα
« εἰς τὸ παρθένον φέρε μνῆμα
« τῆς κόρης! Ἔκλαυσα πρὸ χρόνων,

« χωρὶς ποτὲ πλὴν νὰ τολμήσω
« ἐκεῖ τὸ στῆθος νὰ σπαράξω,
« ἐκεῖ τὸ βῆμα νὰ πλανήσω,
« καὶ κόρης ὕπνον νὰ ταράξω.

« Δύε, νεκρόσβεστόν μου ὄμμα!
« Ὦ πάτερ, πάτερ, θ' ἀποθάνω!...
« ἀλλ' εἰς τὸ μνῆμά της ἐπάνω
« φέρε με! Ἤθελον τὸ χῶμα

« νὰ ἠσπαζόμην τῆς Ἀστραίας,
« καὶ τὸ ἐκπνέον τοῦτο βλέμμα
« ἐκεῖ νὰ ἔδυεν ἠρέμα
« ὑπὸ πλατάνους καὶ ἰτέας!

« Ποία, ὦ πάτερ, γλυκυτέρα
« αὐτῆς τῆς ὥρας εἶνε ἄλλη,
« καὶ ποία ταύτης πικροτέρα;
« Ἔρως καὶ θάνατος μοὶ ψάλλει! »

Θ'.

Κεῖτ' ὑπὸ φύλλωμα πλατάνων
συμπύκνων, γηραιῶν, συσκίων,
ἁπλοῦν μαρμάρινον μνημεῖον.
Ἀμφιλαφὴς κισσὸς βλαστάνων,

ἐπὶ τοῦ μνήματος ἑρπίζει,
καὶ τάπης κυανέων ἴων,
τὸν πρὸς τὸ μνῆμα δρόμον κλείων,
ἄρωμ' ἀθάνατον σκορπίζει.

Ψάλλει ἐκεῖ ἡ Φιλομήλα
ᾄσμα ἐρώτων καὶ ὀδύνης·
ὠχρὰ παρέκει φέρει φύλλα
ὕδωρ ψυχρὸν ἀρχαίας κρήνης.

Ἐπὶ τοῦ λίθου γεγλυμμένη
φαίνεται λέξις μόνον μία
« ΗΓΑΠΩΝ! » — λέξις, ἱστορία,
ἥτις τὸ πᾶν ὁμοῦ σημαίνει.

Εἶνε τὸ μνῆμα τῆς Ἀστραίας,
τῆς ἐρωμένης τοῦ ζωγράφου,
ὅστις ἐκπνέων πρὸ τοῦ τάφου
ἦλθεν ὁ δύστηνος τῆς νέας.

. . . . . .

« Ποιήτριά μου ἐρωμένη,
« δάκρυον ἐν θερμόν μου χύνων,
« κοσμῶ τοῦ ἔρωτος τὸν θρῆνον·
« ἄλλο δὲν ἔχω! ἐν μοὶ μένει.

« Ἔσβεσε πλέον ἡ πηγή των
« ὡς σβύνει τώρα ἡ ζωή μου,
« καὶ τοὺς ὀνείρους τῶν χαρίτων
« ἐθρήνησαν οἱ ὀφθαλμοί μου.

« Τοῦ ἔρωτος τὸ ᾄσμα κλείω,
« φίλη ποιήτρια· συγγνώμην!
« λάβε τὸ ῥόδον, καὶ τὴν κόμην
« ἀντὶ βοστρύχων λάβε δύω.

« Ἠγάπων, ἔσφαλα· συγχώρει!
« ἔκλαυσα τόσον· ἴσως φθάνει.
« Ἤδη τοῦ τάφου ἡ στεφάνη
« πρὸς σὲ μὲ φέρει, θεία κόρη!

« Χαῖρε, ὦ πάτερ! αἱ λαμπάδες
« τοῦ ὑμεναίου... τοῦ θανάτου...
« φεγγοβολοῦσι!... Ναΐάδες!...
« Δάση!... » — Ἐδῶ ἡ λαλιά του

ἐκόπη! Ἔκλινεν ὡς κρίνον
ὑπὸ τὸν πόδα διαβάτου,
καὶ ὁ πατήρ του, γόνυ κλίνων,
ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά του.

Τὴν ὕπαρξίν του κατηράσθη,
τὴν ἀργυρᾶν του σύρων κόμην·
εἶτα τὸ τέκνον του ἠσπάσθη,
αἰτῶν ὁ δύστηνος συγγνώμην.

ΧΡ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ.

Ἐνταῦθα περατοῦται τὸ ὡραῖον τοῦτο προϊὸν τῆς ζωηρᾶς φαντασίας τοῦ φίλου ποιητοῦ Κ. Σαμαρτσίδου, ὅστις, ἐνδοὺς εἰς τὰς προτροπὰς πολλῶν φίλων, καταγοητευθέντων ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ, ἀπεφάσισεν ὅπως δημοσιεύσῃ αὐτὸ εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος. Ἡ Ἑπτάλοφος, εὐγνωμονοῦσα τῷ ποιητῇ δι' ἣν ἐπεδείξατο φιλόκαλον διάθεσιν πρὸς κόσμον τῶν σελίδων αὐτῆς κατὰ τὸ Βον αὐτῆς ἔτος, ἐπικαλεῖται τὴν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τούτου συνδρομὴν τῶν ὁμογενῶν.

ΤΗ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΙ * * *

ἀναχωρούσῃ ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Δουνάβεως εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Λοιπὸν φεύγεις, ὦ Μαρία! μᾶς ἀφίνεις, μᾶς ἀφίνεις,
καὶ τοὺς νεαρούς σου πόδας 'ς τὰ ἐδάφη διευθύνεις
τῶν Μουσῶν τὰ ἱερά·
'ς τὰ ἐδάφη τὰ ὡραῖα τῶν τῆς ἥδης μου ὀνείρων,
'ς τὰ ἐδάφη τ' ἀπὸ αἷμα τόσων εὐγενῶν μαρτύρων
φεῦ! ἀκόμη πορφυρᾶ.

Μᾶς ἀφίνεις, ὦ παρθένε, καὶ τὰ μελιγρά σου χείλη
τώρα λέγουσιν εἰς πάντας, λέγουν « χαίρετε, ὦ φίλοι! »
μὲ παράπονα πικρά...
Παρατήρησε τὴν φύσιν καὶ ἐν βλέμμα ῥίψον πέριξ,
σ' ἀποχαιρετοῦν τὰ ἄστρα, τῆς νυκτὸς ἡ μαύρη πτέρυξ,
ἡ σελήνη ἡ ὠχρά!

Τὰ ὑάκινθα, τὰ ῥόδα, τ' ἄνθη μας τὰ μυροβόλα
εἰς χαιρετισμὸν σοὶ πέμπουν, ὦ Μαρία, τώρα ὅλα
τὴν γλυκεῖάν των ὀσμήν.
Ὦ! ἰδὲ τὰ πέριξ δένδρα πῶς κινοῦνται ὅλα γαῦρα,
σ' ἀποχαιρετοῦν κ' ἐκεῖνα, σ' ἀποχαιρετᾷ κ' ἡ αὔρα
'ς αὐτὴν τώρα τὴν στιγμήν!

Εἶσαι ὁλόϊος, παρθένε, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπείρων,
ἀνεφέλου πόντου θέλεις πλεύσει δροσερῶν ζεφύρων,
σὲ ψαυόντων ἐν χαρᾷ·
θὰ συμπλεύσῃς μὲ δελφῖνας, κ' ἴσως ἐπ' αὐτῶν Ἀρίων
θὰ σοὶ μειδιᾷ, ὦ κόρη, λύρας δὲ χορδὰς τανύων
θὰ σοῦ ψάλλῃ γλυκερά.

Πλὴν τῆς Ἀθηνᾶς ὁπόταν τὰ ἐδάφη σὺ πατήσῃς,
ν' ἀσπασθῇς τρέξε, παρθένε, (ὦ! αὐτὸ μὴ λησμονήσῃς,)
Παρθενῶνα τὸν κλεινόν·
τῶν προγόνων μας ἡ δόξα αὐτοῦ εἶνε γεγλυμμένη,
οἱ ἀγῶνές των, οἱ ἄθλοι αὐτοῦ μένουν γεγραμμένοι
δι' ἀκτίνων φαεινῶν!

Εἰς τοὺς ἐπιγείους ὅμως ποῦ ὑπάγεις παραδείσους,
τοὺς μὲ μύρτα στολισμένους, μὲ ἀμάραντα, ναρκίσσους
καὶ μὲ ἴα δροσερά,
μὴ ποτὲ, ποτὲ, ὦ νέα! μὴ τοὺς φίλους σου λησμόνει·
μὴ λησμόνει καὶ τὰς φίλας, μ' ἃς ἀγάπη σὲ ἐνόνει
τόσων χρόνων τρυφερά.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ι. ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΟΥΣ.

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ Μ. Δ. Σ.

Εἰς τὰς χεῖράς Του ὁ Πλάστης τῆς ζωῆς κρατεῖ τὸ νῆμα,
τὸ τυλίσσει ὅταν θέλῃ
ἢ τὸ κόπτει,
κ' ἕκαστος ταχέως φέρει τὸ πλανώμενόν του βῆμα,
κ' εἰς ἐν μνῆμα τ' ἀναστέλλει
ποῦ προσκόπτει.

Ὡς τὸν Φοῖβον τὴν πρωΐαν εἰς τὰ ὄρη καὶ λειμῶνας,
εἶδον τὸ χρυσοῦν μου μέλλον,
νὰ προσμειδιᾷ·
εἶδον οὐρανὸν μ' ἀστέρας καὶ πηγὴν μὲ ἀλκυόνας,
ἀλλὰ φάσμα εἰθισμένον
εἶνε ν' ἀπατᾷ.

Ἂν πλησίον σου, ὦ κόρη προσφιλής, ἐνῷ ῥεμβάζει
κλαίοντά τινα συνάμα
θεωρήσῃς,
μὴ τὸν θρῆνον διακόψῃς, ἐπειδὴ μ' αὐτὸν σκεδάζει
τῶν δυστυχιῶν τὸ κράμα
μ' ἀναμνήσεις.

—

ΘΡΗΝΟΣ.

No more ô no more!
SHELLEY.

Ὦ Ζωή, Χρόνε καὶ Ἔρως! σκιαὶ νέφους παρελθόντος,
φάσμα πλάνον, ὅπερ βλέπω μακρὰν ἤδη τοῦ παρόντος·
ὤ! σὲ διακρίνει ἔτι τ' ὄμμα μου τὸ δακρυρρέον!...
Πλὴν... θὰ ἐπανέλθουν πάλιν αἱ ἡμέραι μου ἐκεῖναι;
ἀρά γε θὰ μὲ σκιάζουν ὅπως ἄλλοτε μυρσίναι;
Ποτὲ, οἴμοι! ποτὲ πλέον!

Εἰς τοὺς πνίγοντάς με θρήνους καὶ ἡ λάμψις τῆς ἡμέρας
σβέννυται, καὶ οἱ ἀστέρες διαβαίνουν τοὺς αἰθέρας,
χωρὶς ἓν ν' ἀφήσουν ἴχνος! οὕτω φεύγουν τελευταῖον
χειμὼν, ἔαρ, νὺξ, ἡμέρα, χωρίς τι νὰ διακρίνω.
Οἱ παλμοί μου ὤ! θὰ παύσουν, πλὴν τὰ δάκρυα ποῦ χύνω
ποτὲ, οἴμοι! ποτὲ πλέον!

ΑΛ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἔμπορός τις πλούσιος, μὴ ἔχων εἰμὴ ἕνα υἱόν, ἀποθνήσκων ἀφῆκεν ὅλην του τὴν περιουσίαν, ἀναβαίνουσαν εἰς διακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, διὰ διαθήκης εἰς ἱερεῖς τινας, τοὺς ὁποίους ἄφινεν ἐλευθέρους νὰ δώσωσιν εἰς τὸν υἱόν του οἱονδήποτε ποσὸν ἤθελον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ θρησκομανοῦς ἐμπόρου, οἱ Φλάροι σφετερίζονται ἀμέσως ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, χωρὶς νὰ θέλουν νὰ δώσωσιν εἰς τὸν υἱόν σχεδὸν τίποτε. Οὗτος παραπονεῖται καὶ ἐνάγει αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ Ἀντιβασιλέως, ὅστις, ἀναγνώσας τὴν διαθήκην, ἐρωτᾷ τοὺς Φλάρους τί παραχωροῦσιν εἰς τὸν υἱόν. — « Χιλίας δραχμὰς, ἀποκρίνονται οὗτοι.—Θέλετε λοιπὸν νὰ ἔχετε ὅλα τὰ ἄλλα;—Ναὶ, Ὑψηλότατε· ζητοῦμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης κατὰ γράμμα.—Δικαιότατον πρᾶγμα! εἶπεν ὁ Ἀντιβασιλεύς. Ἀλλὰ τὴν ἐννοεῖτε κακῶς τὴν διαθήκην αὐτήν· ἡ θέλησις τοῦ κληροδότου εἶνε ὁ υἱός του νὰ λάβῃ ὅ,τι θέλετε· ἡ κληρονομία ἀναβαίνει εἰς διακοσίας χιλιάδας δραχμῶν καὶ σεῖς δίδετε χιλίας μόνον εἰς τὸν κληρονόμον, δηλαδὴ, θέλετε τὰς ἑκατὸν ἐννενήκοντα χιλιάδας. Λοιπὸν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διαθήκης, τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν υἱόν, καὶ σᾶς διατάττω νὰ τῷ ἀποδώσητε τὰς ἑκατὸν ἐννενήκοντα χιλιάδας δραχμῶν, τὰς ὁποίας θέλετε, σεῖς δὲ κρατήσατε μόνον τὰς χιλίας, τὰς ὁποίας δὲν θέλετε. »

—

Ἠλίθιός τις ἔλεγεν, ὅτι οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην εἶχεν εἰς τὸ ἐμβολίασμα, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει ὡς ἀνωφελὲς καὶ ἄχρηστον. « Γνωρίζω, ἔλεγεν ὡς συμπλήρωμα, ἓν παιδίον ὡραῖον ὡς ἄγγελος, τὸ ὁποῖον ἀπέθανε δύο ὥρας μετὰ τὸ ἐμβολίασμα.— Πῶς εἶνε δυνατὸν τοῦτο; μετὰ δύο ὥρας!...—Ναὶ, ἔπεσεν ἀπὸ τὸ παράθυρον ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου. »

—

« Γεώργιε, λάβε αὐτὸ τὸ τάλληρον καὶ πήγαινε νὰ τὸ χαλάσῃς. — Ὁρισμός σας, αὐθέντα.» Μετά τινα στιγμὴν ὁ Γεώργιος ἐπανέρχεται, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸ τάλληρον κομματιασμένον.— « Τί ἔκαμες, ἀνόητε! τῷ λέγει ὁ κύριός του. — Ὑπέφερα τὸν διάβολόν μου, αὐθέντα, ἕως οὗ τὸ χαλάσω κατὰ τὴν διαταγήν σας, καὶ ἔσπασα μάλιστα δύο τρία μαχαίρια, διότι τὸ μέταλλον ἔτυχε νὰ ἦνε σκληρότατον. »

—

Ἡγεμών τις περιεγέλα ἡμέραν τινὰ ἕνα τῶν αὐλικῶν του, ὅστις εἶχε χρησιμεύσει πολλάκις ὡς πρέσβυς αὐτοῦ καὶ ἔκτακτος ἀπεσταλμένος, καὶ τῷ ἔλεγεν ὅτι ὡμοίαζε βοῦν.— «Δὲν ἠξεύρω μὲ τί ὁμοιάζω, ἀπεκρίθη ὁ αὐλικός· τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι πολλάκις ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύσω τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα.»

—

Γασκόνος τις, ἀπολέσας τὸν ἵππον του ἐν Ῥώμῃ, ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς τριόδους ὅτι, ἂν δὲν τὸν εὕρισκεν, ἤθελεν εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πράξῃ ὅ,τι ἔπραξε καὶ ὁ πατήρ του εἰς παρομοίαν περίστασιν. Ὁ κλέψας τὸν ἵππον, φοβούμενος μήπως φωραθεὶς ἤθελε πάθει ἀπευκταῖόν τι, καὶ κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ἀνήσυχος καθόσον δὲν ἐγνώριζε μὲ ποίου εἴδους ἄνθρωπον εἶχε νὰ κάμῃ, ἔσπευσε νὰ ἀποδώσῃ τὸν ἵππον· ὁ ἰδιοκτήτης ηὐχαριστήθη τὰ μέγιστα, ὄχι τόσον διότι εὑρέθη ὁ ἵππος του, ὅσον διότι ἠλευθερώθη τῆς περιστάσεως τοῦ νὰ μιμηθῇ τὸν μακαρίτην πατέρα του. — «Καὶ τί ἔπραξεν ὁ Κύριος πατήρ σας; τὸν ἠρώτησέ τις.—Μὴ ἔχων πλέον ἄλλο τι εἰμὴ τὸ ἐπίσαγμα, ἀπήντησεν ὁ Γασκόνος, ἔθεσεν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ ἐπανῆλθε πεζὸς εἰς τὰ ἴδια.»

—

Γασκόνος τις κατώρθωσε νὰ εἰσαχθῇ παρὰ τῇ Αὐλῇ τῆς Πορτογαλλίας ὡς μυστικοσύμβουλος καὶ διερμηνεὺς τῶν ξένων γλωσσῶν, χωρὶς οὐδὲ αὐτὴν τὴν μητρικήν του γλῶσσαν νὰ γνωρίζῃ. Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν ἡ βασίλισσα ἐγευμάτιζε, πρέσβεις τινὲς τῆς Σουηδίας ἐκ τῶν προσκεκλημένων, ἀτενίζοντες αὐτὴν, ὡμίλουν μεταξύ των ὑψηλοφώνως. Ἡ βασίλισσα, προσκαλέσασα παρ' αὐτῇ τὸν Γασκόνον, ἐπέστησε τὴν προσοχήν του εἰς τὰ λεγόμενα τῶν ξένων, καὶ ἐζήτησε νὰ τῇ τὰ ἐξηγήσῃ.— «Λέγουν, Μεγαλειοτάτη, ὑπέλαβεν ἀμέσως ὑποκλινόμενος ὁ ἀγύρτης, ὅτι εἶσθε πολὺ ὡραία... ἢ, καὶ ἂν δὲν τὸ λέγουν τοῦτο, χρεωστοῦν ὁπωσδήποτε νὰ τὸ εἰποῦν.»

—

Κυρία τις φιλάρεσκος, καίτοι γραῖα, (καὶ μήπως ὅλαι αἱ γυναῖκες τοῦ κόσμου δὲν εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον φιλάρεσκοι;) ἠρώτα ἡμέραν τινὰ ἕνα νέον, ἕως πόσα ἔτη ἐβάστα ἡ ψυχή του νὰ τῇ χαρίσῃ.— « Κυρία μου, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ἔχετε ἀρκετά, ὥστε δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς δώσω πλειότερα.»

—

Εἷς Πέρσης αὐλικὸς ἔλεγεν ὅτι, ὁσάκις ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ δώματα τοῦ βασιλέως, ἐψηλάφει πάντοτε τὴν κεφαλήν του διὰ τῶν δύο χειρῶν, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἔφερεν ἀκόμη αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων του.

—

Ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' μεγίστην ἰσχὺν εἶχεν ἐν Γαλλίᾳ περίφημός τις αὐλικὴ, ἐξαισίου καλλονῆς, ἡ γνωστὴ Μαρκεσία Δουβαρρύ. Ἐπειδὴ δὲ κατήντησε σχεδὸν ὡς ἄλλη βασίλισσα, πάντες ἠγανάκτουν διότι ἦγε καὶ ἔφερε κατὰ τὰς θελήσεις της τὸν βασιλέα. Ὅθεν συνετέθη τὸ ἑξῆς εὐφυὲς λογοπαίγνιον, τοῦ ὁποίου αἱ τελευταῖαι δύο λέξεις ἀποτελοῦν περίεργον συνήχησιν μὲ τὸ ὄνομα τῆς εὐνοουμένης: ἰδοὺ βαρὺ (ἡ Δουβαρρύ.)

Γαλλία, χρόνοι θλιβεροί!
γυνὴ τὸ σπέρμα σου φορεῖ·
πλὴν, ἂν θεός τις οὐ παρῇ,
δυστύχημα ἰδοὺ βαρύ!

—

Ὁ Θωμᾶς Μῶρος, πολιτικὸς κατάδικος, φθάσας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἰκριώματος, εἶπεν ἀποταθεὶς πρός τινα τῶν παρισταμένων: « Βοήθησόν με, φίλε, νὰ ἀναβῶ διότι εἶμαι κατακουρασμένος, μὴ φοβηθῇς δὲ μήπως σὲ ξαναπαρακαλέσω νὰ μὲ βοηθήσῃς διὰ νὰ καταβῶ. »

—

Νεανίας, καταδικασθεὶς εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον, τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως παρεκάλεσε νὰ τῷ φέρουν ἕνα χειρουργὸν διὰ νὰ ἀφαιμαχθῇ. Ἐρωτηθεὶς δὲ τὴν αἰτίαν τῆς παραδόξου ταύτης αἰτήσεως, ἀπεκρίθη: « Ποτὲ ἐπὶ ζωῆς μου δὲν ἐφλεβοτομήθην· καὶ ἐπειδὴ μὲ ἐπληροφόρησαν ὅτι τὴν πρώτην φορὰν, καθ' ἣν θέλω πράξει τοῦτο, δύναμαι νὰ σώσω τὴν ζωήν μου, θέλω διὰ τοῦτο νὰ ὠφεληθῶ τῆς περιστάσεως. »

—

Κύριός τις παρήγγειλεν ἀλλεπαλλήλως τὸν ὑπηρέτην του νὰ τὸν ἐξυπνίσῃ πολλὰ πρωΐ, διότι εἶχε κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν. Ἅμα τῇ αὐγῇ ὁ ὑπηρέτης ἔρχεται εἰς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τοῦ κυρίου του, ἀλλ' ἀκούσας αὐτὸν ῥογχαλίζοντα, ἐπανέρχεται ἀκροβατῶν εἰς τὸν θάλαμόν του. Τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται δὶς καὶ τρὶς, ἕως οὗ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ ὁ οἰκοδεσπότης ἐξύπνισε πολὺ ἀργότερα τῆς ὥρας, ἣν ἐπεθύμει. Πλήρης ὀργῆς κράζει τὸν παρήκοον ὑπηρέτην, καὶ τὸν ἐρωτᾷ διατί δὲν τὸν ἐξύπνισε κατὰ τὴν παραγγελθεῖσαν ὥραν.—« Ἔκαμα τὸ χρέος μου νὰ σηκωθῶ ἀπὸ τὰ χαράγματα, ἀπήντησεν ὁ διακριτικὸς δοῦλος, καὶ δὶς ἢ τρὶς ἦλθον εἰς τὸν θάλαμόν σας, πλὴν δὲν ἐτόλμησα νὰ σᾶς ἐξυπνίσω μήπως ταράξω τὸν γλυκύν σας ὕπνον. »

—

Ἡ Κυρία Δὲ Βριώνη ἦλθεν εἰς ῥῆξιν μετὰ τοῦ Καρδιναλίου Δὲ Ῥοὰν, ὅστις ἐπέμενε νὰ ἐξορισθῇ ὁ Δοὺξ Δὲ Σουαζώλ. Ἡ ῥῆξις ἐδεινώθη ἐν τέλει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡ Κ. Βριώνη κατήντησε νὰ ἀπειλήσῃ τὸν Καρδινάλιον ὅτι θὰ τὸν ῥίψῃ κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρον.—« Καὶ ἀμφιβάλλετέ ποτε, Κυρία μου, ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ καταβῶ ἀπὸ αὐτὸ εὐκόλως, ἐνῷ τοσάκις ἀνέβην δι' αὐτοῦ; »

—

Ὁ βασιλεὺς Φραγκίσκος Α' ἠρώτησε μίαν ἡμέραν Καστελλὰν τὸν ἰσχυρὸν αὐλικόν του ἐὰν ἦτο εὐγενής.—« Κατάγομαι, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη οὗτος, ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Νῶε, ἀλλ' ἀπὸ ποῖον ἐκ τῶν τριῶν ἀγνοῶ.»

—

Τοκογλύφος Ἰουδαῖος κατέσχε μετὰ θάνατον τὴν περιουσίαν ἑνὸς χρεώστου του, καὶ ἐδημοπράτει ὁ ἴδιος τὰ κατασχεθέντα. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν εὑρέθη μεγαλοπρεπὴς ἐλεφάντινος σταυρὸς, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰουδαῖος δὲν συγκατετίθετο νὰ δώσῃ εἰμὴ ἐπὶ λίαν ὑπερβολικῇ τιμῇ.—« Καὶ πῶς! τῷ λέγει εἷς τῶν ἀγοραστῶν, ζητεῖς τόσον ἀκριβὰ διὰ τὸ ἀντίτυπον σὺ, ὅστις ἐπώλησες τὸ πρωτότυπον ἀντὶ τόσον εὐτελοῦς ποσότητος; »

—

Ἔλεγε πρὸς Ἄγγλον Γάλλος τις, ὅτι οἱ μὲν Ἄγγλοι ἐφεῦρον τὸν τρόπον τοῦ νὰ περιπατῶσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἐνῷ οἱ Γάλλοι ἐπενόησαν τὴν τέχνην τοῦ περιπατεῖν ἐπὶ τοῦ ἀέρος. — « Τοῦτο ἀποδεικνύει, ἀπεκρίθη ὁ Ἄγγλος, ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν βαρύτητά τινα, ἐνῷ σεῖς εἶσθε ἐλαφροί.»

—

Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' ἠρώτησε μίαν τῶν ἡμερῶν ἕνα τῶν αὐλικῶν του, οὗτινος ἐγνώριζε τὴν ἀπεριόριστον φιλοδοξίαν, ἂν ἐγνώριζε τὴν Ἱσπανικήν.—« Ὄχι, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν οὗτος. — Τόσον τὸ χειρότερον. » Νομίσας λοιπὸν ὅτι, ἐκμανθάνων τὴν γλῶσσαν ταύτην, ἤθελε φθάσει εἰς τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα καὶ ὅτι ἤθελε προχειρισθῆ πρέσβυς, ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῆς, καὶ εἰς ὀλιγοχρόνιον διάστημα τὴν ἐγνώριζεν ἀρκούντως. Τότε παρουσιασθεὶς πρὸς τὸν Μονάρχην εἶπε: « Μεγαλειότατε, ἔμαθα τὴν Ἱσπανικήν. — Τὴν γνωρίζεις εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐννοῇς καλῶς; — Μάλιστα, Μεγαλειότατε.—Ἔχει καλῶς· λοιπὸν νὰ ἀρχίσῃς νὰ μοῦ ἀναγινώσκῃς τὸν Δὸν Κισῶττον εἰς τὸ πρωτότυπον. »

—

Ἐνῷ σωματοφύλαξ τις Γασκόνος ἐκ τῶν τῆς συνοδίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' διήρχετο ἐν ὥρᾳ ἐπιθεωρήσεως ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐβίασε τόσον πολὺ τὸν ἵππον του, ὥστε οὗτος ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ βίαιόν τι κίνημα, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ὁ πῖλος τοῦ ἱππέως ἐρρίφθη εἰς τὴν γῆν. Εἷς ἐκ τῶν συστρατιωτῶν του λαβὼν αὐτὸν, τοῦ τὸν ἐπρόσφερε διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους του. « Μὰ τοὺς Ἁγίους πάντας! ἀνέκραξεν ὁ Γασκόνος, ἐπροτίμων νὰ διεπέρας τὸ σῶμά μου μᾶλλον διὰ τοῦ ξίφους παρὰ τὸν πῖλόν μου! » Ὁ βασιλεὺς, ἀκούσας τὴν παράδοξον ἐπιφώνησιν ταύτην, ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὸν λόγον.—« Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ Γασκόνος, θέλω νὰ παραστήσω διὰ τούτου ὅτι ἔχω ὑπόληψιν παρὰ τοῖς χειρουργοῖς, παρὰ τῷ πιλοποιῷ ὅμως οὐδεμίαν. »

—

Ἀδεσιμώτατός τις ἀνεγίνωσκε δημοσίως τεμάχιόν τι τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς. Φθάσας δὲ εἰς τὸ μέρος τῆς Γενέσεως, ἐνῷ περιγράφεται ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας: «Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς σύντροφον τῷ Ἀδὰμ τὴν γυναῖκα,» ἐπειδὴ ἐτελείωσεν ἡ σελίς, ἀφῆκεν ἐπ' ὀλίγον τὸ βιβλίον διὰ νὰ καθαρίσῃ τὰς διόπτρας του. Εἶτα δὲ, ἀναλαβὼν αὐτὸ καὶ στρέψας τὴν σελίδα, ἐξηκολούθησε: « Καὶ ἦν αὕτη ἀσφάλτῳ ἀλειλημένη ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ πλήρης ἦν ζώων παντοδαπῶν»... Ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἱερεὺς ἀντὶ ἑνὸς ἔστρεψε τρία φύλλα, καὶ ἐπήδησεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς Κιβωτοῦ.

—

Ἄλλοτε ὁ Σάχης τῆς Περσίας εἶχεν εἰς τοὺς σταύλους του ἀντὶ ἵππων ὄνους μεγαλοπρεπῶς ἐπισεσαγμένους. Ὁ παρὰ τῇ Αὐλῇ τῆς Περσίας πρέσβυς τῆς Ἱσπανίας, ἰδών ποτε δωδεκάδα ἐξ αὐτῶν παρατεταγμένην εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ παλατίου τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ τύχῃ ἐπισήμου ἀκροάσεως παρὰ τῷ Σάχῃ, ἔχασε τὴν σοβαρότητά του καὶ ἤρχησε νὰ γελᾷ. Ἀξιωματικός τις τῶν ἀνακτόρων τὸν ἠρώτησε τὸ αἴτιον τοῦ γέλωτος, ὁ δὲ Ἱσπανὸς ἀπεκρίθη ὅτι ἐγέλα βλέπων περιποιούμενα μετὰ τοσαύτης διακρίσεως καὶ ἐπισημότητος ζῶα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται μὲ τὴν ἐσχάτην περιφρόνησιν εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Ὁ Πέρσης ἀπεκρίθη: « Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ὄνοι εἶνε πολλοὶ καὶ κοινοὶ εἰς τὸν τόπον σας, ἐνῷ παρ' ἡμῖν εἶνε σπάνιοι καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μεταχειριζόμεθα μετὰ διακρίσεως. »

—

Γασκόνος τις παρευρίσκετο εἰς τὴν παράστασιν κωμῳδίας τινὸς, καὶ ἐπειδὴ ἐκινεῖτο συνεχῶς, τὸ ξίφος του ἐμπερδεύετο εἰς τοὺς πόδας τῶν πλησίων του ἱσταμένων θεατῶν καὶ ἠνώχλει αὐτούς. Ἀξιωματικός τις, χάσας τὴν ὑπομονὴν, τῷ εἶπε: « Κύριε, τὸ ξίφος σου μὲ ἀνησυχεῖ.— Ἄ! μικροδουλειαῖς, ἀπήντησε κομπαστικῶς ὁ Γασκόνος, δὲν εἶνε διόλου παράδοξον τοῦτο, ἀφοῦ ἤδη ἀνησύχησεν ἕνα ὁλόκληρον κόσμον. »

—

Ὁ Λόρδος Στανόπος ἔλεγέ ποτε εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων: «Μυλλόρδοι καὶ Κύριοι! ἀφοῦ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσε τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν, ἔκλαυσε διότι δὲν ἔμεινεν ἄλλος κόσμος διὰ νὰ τὸν κατακτήσῃ· θὰ κλαύσωμεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν, Μυλλόρδοι, ὅταν, ἐνδύσαντες τὸ ἀνθρώπινον γένος, δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον ἄλλην ἀνθρωπότητα νὰ ἐνδύσωμεν!»

—

Ἠρώτα τις Ἄγγλον πτωχὸν, ἂν τῷ ἐσυγχώρουν νὰ ἐκλέξῃ τρία πράγματα ἐξ ὅσων ἐπεθύμει, τί ἤθελεν ἐκλέξει;—« Κατὰ πρῶτον λόγον, ἀπήντησε τὸ τέκνον τῆς Ἀλβιῶνος, ἤθελα νὰ ἔχω τόσον ζύθον, ὥστε νὰ πίνω κατὰ κόρον.—Καὶ ἔπειτα;—Ἤθελα νὰ ἔχω τόσον βούτυρον, ὥστε νὰ τρώγω μὲ αὐτὸν ὅσα γεώμηλα ἤθελα.—Καὶ τρίτον;—Μὰ τὴν πίστιν μου, νομίζω ὅτι ἤθελα ζητήσει ἀκόμη ὀλίγον ζύθον. »

—

Κύριός τις ἔμελλε νὰ συνυπογράψῃ μετ' ἄλλων ἔγγραφόν τι· ἀλλ' ὅταν ἔφθασεν ἡ ὥρα νὰ θέσῃ τὴν ὑπογραφήν του, ἐλησμόνησε τὸ ἴδιόν του ὄνομα. Θρόμβοι ἱδρῶτος ἔῤῥεον ἀπὸ τοῦ μετώπου τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου, εἰς μάτην ἀγωνιζομένου νὰ ἐνθυμηθῇ πῶς ὠνομάζετο· ἔτρεχεν ἄνω κάτω, ἔτριβε τὸ μέτωπόν του, ἐφύσα, ἀλλὰ τὸ ὄνομά του δὲν τῷ ἤρχετο εἰς τὴν μνήμην. Κατὰ τύχην εἷς ἐκ τῶν φίλων του τὸν ἐκάλεσε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν κατ' ὄνομα, οὗτος δὲ ὑποκλινόμενος ἔκραξε: « Σοὶ εἶμαι ἀπειράκις εὐγνώμων, φίλε μου, διότι μὲ ἀπήλλαξες τοῦ κόπου τοῦ νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ ἐξετάσω τὰ βαπτιστικά μου ἔγγραφα.»

—

Πλούσιός τις ἔμπορος τοῦ Καὲν, ὅστις ἠρέσκετο εἰς ἀστειότητας, ἔχων ὡραιότατόν τινα κῆπον, ἐχάραξεν ἐπὶ τῆς θύρας τὰ ἑξῆς: «Ὁ κῆπος οὗτος ἀνήκει εἰς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε ἀληθῶς εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκεται.» Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν ἐπεριδιάβαζεν εἰς αὐτὸν, βλέπει εἰσερχόμενον ἄγνωστόν τινα, ὅστις χαιρετίσας ἠρώτησε ποῦ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸν κύριον τοῦ κήπου.—«Εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἀπήντησεν ὁ ἔμπορος· τί ἐπιθυμεῖτε;—Ἦλθον νὰ λάβω ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν μου τὸν κῆπον τοῦτον, ἀπεκρίθη ὁ ἄγνωστος, διότι κανεὶς εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶνε τόσον εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν κατάστασίν του ὅσον ἐγώ· καὶ ἠμπορεῖτε νὰ πεισθῆτε περὶ τούτου, ἐξετάζοντες τοὺς γνωρίζοντάς με.—Καλέ μου Κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ ἔμπορος, εἶσθε πολὺ ἠπατημένος· διότι, ἂν πραγματικῶς ἦσθε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεσθε, δὲν θὰ ἐπιθυμεῖτε ποτὲ ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὸν πλησίον σας.»

—

Μέθυσος, τὴν ῥάχιν ἔχων ἐστηριγμένην ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἔκειτο ἐξηπλωμένος κατὰ γῆς μέχρι τοῦ μεσονυκτίου.—«Τί κάμνεις αὐτοῦ τοιαύτην ὥραν; τὸν ἐρωτᾷ διαβαίνουσα ἡ χωροφυλακή.—Βλέπω, ἀποκρίνεται αὐτὸς, τὴν πλατεῖαν στρεφομένην περὶ ἐμὲ μὲ ὅλους τοὺς οἴκους, οἵτινες διαβαίνουσιν ἐνώπιόν μου· περιμένω λοιπὸν νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ ἰδική μου θύρα, διὰ νὰ ἔμβω μέσα.»

—

Ἔλεγέ τις ποτε εἰς ἕνα αὐλικὸν, ὅτι ἀπηλλάχθη ἀπὸ μέγα βάρος πληρώσας σημαντικὸν ποσὸν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐχρεώστει, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἠμπορεῖ νὰ κοιμᾶται ἥσυχος ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει χρέος.—«Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἀπήντησεν ὁ αὐλικὸς, ὅστις ἦτο καταχρεωμένος, δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω πῶς ἠμποροῦν νὰ κοιμῶνται οἱ δανεισταί μου, ἐνῷ γνωρίζουσι καλῶς ὅτι δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ τοὺς πληρώσω.»

—

Αὐλικός τις ἔλεγέ ποτε ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης, ὅτι εἰς ὅλον τὸν κόσμον τρεῖς μόνον τιμίας γυναῖκας ἐγνώριζεν. Ὅταν δὲ ἡ βασίλισσα τὸν ἠρώτησε ποῖαι εἶνε αὐταὶ αἱ γυναῖκες. «Ἡ πρώτη, ἀπεκρίθη, εἶνε ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης· ἡ σύζυγός μου εἶνε ἡ δευτέρα, ὅσον δὲ διὰ τὴν τρίτην ἐπιτρέψατέ μοι νὰ μὴ τὸ εἰπῶ, διότι θέλω νὰ ἀφήσω πάντοτε ἀνοικτὴν μίαν θύραν, δι' ἧς νὰ σωθῶ καὶ νὰ μὴ ἐμπερδευθῶ μὲ τὰς γυναῖκας, ἀφίνων οὕτως ἑκάστην ἐξ αὐτῶν νὰ βόσκεται μὲ τὴν κολακευτικὴν ἰδέαν ὅτι εἶνε αὐτὴ ἡ τρίτη.»

—

Ἐρωτηθεὶς αὐλικός τις ὑπὸ τοῦ βασιλέως του, πῶς τῷ ἐφάνη Γάλλος τις πρέσβυς, ἄνθρωπος πελωρίου ἀναστήματος, εἰς ὃν εἶχε δώσει ἀκρόασιν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀπεκρίθη: «Μεγαλειότατε, οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἔχοντες τοιοῦτον ἀνάστημα, ὁμοιάζουσι μὲ τὰς πεντωρόφους καὶ ὑψιστέγους ἐκείνας οἰκίας, τῶν ὁποίων τὸ ὑψηλότερον πάτωμα εἶνε συχνότατα κενόν.»

Μ' ὅλην τὴν κατὰ τῶν κλειδῶν καὶ τῶν τοιούτου εἴδους παιγνίων τῆς φαντασίας ἄλογον καταφορὰν κλειδοφόβων τινῶν, κρίνομεν καλὸν ὅπως ὑποδείξωμεν τοῖς φιλοπεριέργοις τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν (διότι περὶ τῶν φύσει ἀφιλοπεριέργων οὐδεὶς λόγος,) καὶ ἕτερα δύο εἴδη συμβολικῆς γραφῆς, ἅτινα παρατιθέμεθα ἐν τῷ παρόντι φυλλαδίῳ, ἀναβάλλοντες τὴν λύσιν αὐτῶν εἰς τὸ προσεχές. Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος δύο γραφαὶ εἰσὶν αἱ ἑξῆς:

Α'.

Ο σετπωο²ντο³ ο³τσ ατκ²ο τπ²νωι²κ²τκ τκ ασωο²τκ
ο³τσ
εωρ²κο³ν²ι³ο³ υο²ο³ωρ²αι³κ²υο²οο² ωνι³τν²ον²το³ κ²τρ²
π²οο²
τκ²τκωρυκο³ αι²υτεων²ρ²ω ν²ωο³ τσρ²κ ν²τσ εωρ²ω
γυκο³τσ
αωκ ν²τ ερ²το³ι³ετο² ο³τσ π²υρ²υκ ωρ²υν²οο³ ι²ωκ²ερ²
ωο³ λωπ²οο²
υκο³ωκ ρ²τγτο² ν²οο³ ερ²ι³κωο³ υκο³ωκ υωρ²το³ υο³ε
υρ²ω
ι³ο³ ο ρυπ²σρ²κν²κο³ ωσρ³ω αωκ ν²υρ²εο²ο αωκ γρ²το³
υρ²ω
ι³ο³ νσκ²κωκ²ω ι²κλωο²τσ ευρ²κν²ρ²υα²υκο³ ν²το² ωκν
υρ²ω
ι³ο³ εωρ²νυο²και³ο² ρ²σωαι³ο² ν²ω αρ²σο³ν²ωι²ι²κο²ω
ο²υρ²ω
ι³ο³ ερ²τλωκο²υκο³ υκο³ ν²ω υν²ο α υκο³ ν²ωο³ ωρ²υ
ν²ωο³ ερ²τα²ι³ρ²υκ
υι²ι²οο²κο³ ν²οο² ιυο²ο²οο³κο² ο³τσ αωκ ν²ω ονο υι²ι²
οο²κο³
υκνυ ρι³ο²ν²ω ο²ω κ² υσπ²ρ²ωκο²τσο² ν² ωιωνω ο³τσ
ωιο²ο ατρ²ο
αωκ νωο²το²ν²το³ ο θσα²ο κ²τσ ο²ω ο³ακρ²ν²ω υο² τσ
ρ²ωο²τκο³

Β'.

Πλὴν ὀλίγας σ' εἶδον κόρη στιγμὰς εἶδον οὐρανία σ'
παίζουσάν σ' ἐμπρός μου εἶδον
σ' ἐθεώρει καὶ θαυμάζον τ' ὄμμα μου γοητευμένον
κόσμου ὡσεὶ ἀπ' ἐλθόντα ἄγγελον εἰς τὴν γῆν ἄλλου
ὦ τὴν κόμην πόθεν κόρη ἔλαβες ὁλόχρυσόν σου
ἁγνὸν πόθεν σου τὸ ὄμμα,
καὶ τὴν γνώμην καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν πάγχρυσόν σου
τρόπον
καὶ τὸ στόμα εἰς τὰ ῥόδα
τῆς ἐαρινῆς πρωΐας ἀτμὸν ὡς ἀκαριαῖον
καὶ σὲ χάνω καὶ σὲ εἶδον
πλὴν χρυσοῦν τῆς φαντασίας Χερουβὶμ τὴν ὁρμὴν μ' ὅλην
φθάνω σε καὶ τῶν ποδῶν σου κατασπάζομαι τὰ ἴχνη.

Τῷ λύτῃ ἀπονεμηθήσεται στέφανος πεπλεγμένος ἐκ ζωηροτάτων Εὖγε!